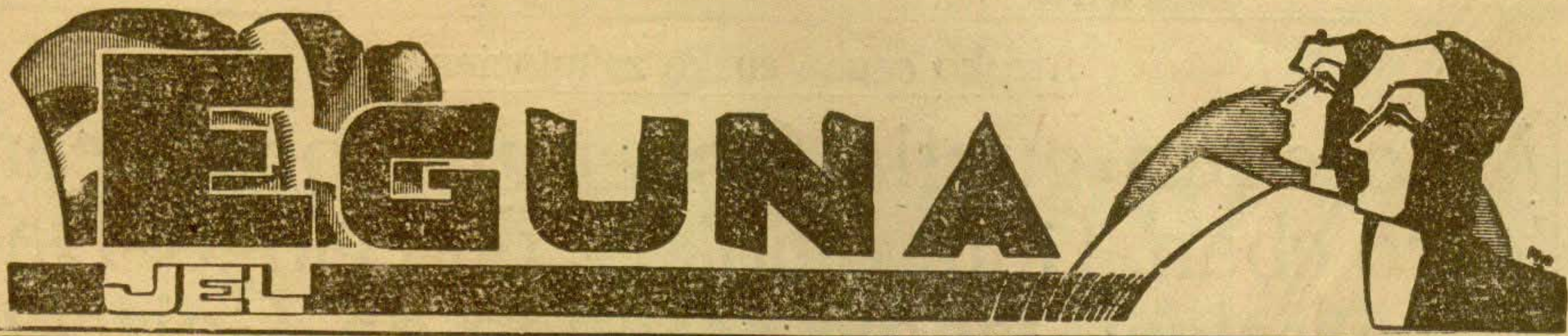

Euzkadi'ren seme ona
ixateko, beraren alde
bixitza emoteko gerturik
egon biar da.

(ARANA-GOIRI)

Lgo. urtia

95'gn. zenbakija

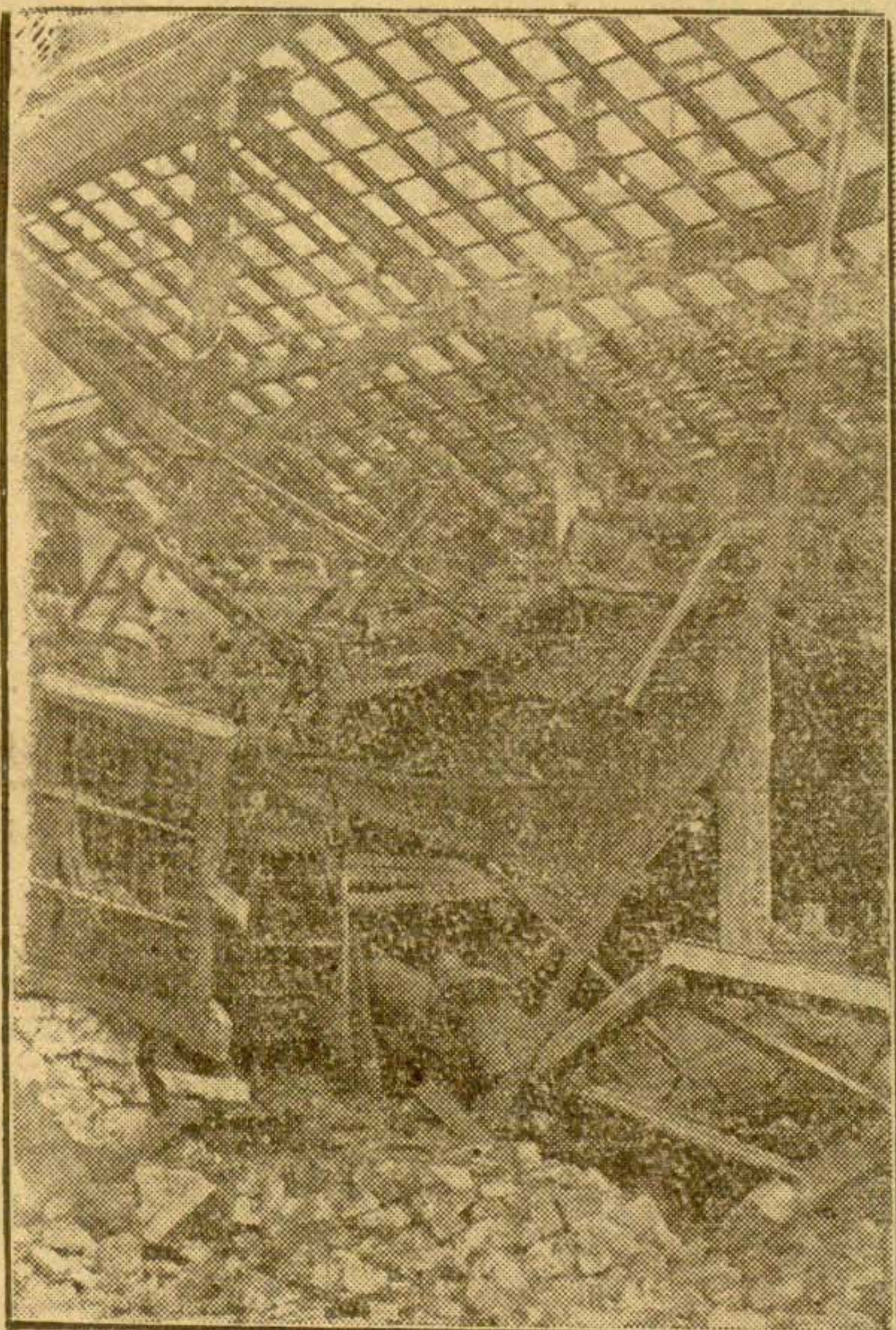
Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. jorralla 22'gna. eguna

15 eunen

Atzo be, arerioak burua makurtu bear gure mendietan

Craindik illunetan, Eibar gañean joten asi zan. - Esietatik urten eta aurera egiteko asmoak agertu ebazan; illez mendia bete ondoren bere lekutara atzeratzera beartu eben gure gudari bulartsuak. - Joaldi gogor eta biz ak Elio ingurutan. - Lekeitio'ko itxasertzetik ateunei suagak. - Arañegun Elgeta'n seireun ildako laga zitun mendian.

Paxisten egitenak.

ELERTI-JA AK

"Aitzol", olerkari zuzperzalle

Zaspi bidat, urtez urte ospatutako Euzko-Oleriti egunak aurten ere, bafuak izango ditugu elertze ta euzkeltzean atsegin zundiz.

Ertzizkudean arlo eta soti guztiak erabertzeak oi denez, gure abe fiaren losoro astunetik esna za onan bardin jazo yaku. Gogo azkatasun arazupak zeaz, eta egoki aberiariak eta aberiarentzako eskuratu nairik, soin guzi ta arloak ere, erabaki eta burutu beara dogu.

Aberiaren azkatasunaren alde zain bidetaz ezin leteke jokatu? Mila lanbide artu giti, berdin arazi eskuetaratu, zeragin ugari egin, lan asko zuzendu.

Geur, egitaraua betetea dagokigu, izan ere, aberiaren. Bakiltzearen izakerak alaxoke jardun eta ekitzetara eroan oi gaitu. Amalika egiteko bai-dogu Efi zar bat, erdi eroria ta zeoro noiz gajduko aurkitu genduan, zutitu, indatu, osotu eta len ahean bizi eta sendo, azkar eta buru-jaube bihurtuko. Leze sakinean amildua genduan Euzkadi jaso zituen. Gaurkoan gudari erime maitaleak sortu ditu.

Azkatasunaren ote-nak edonun bai-dira, ta izan dira. Azkatasunaren boferuak, oro bat. Soharen makaluna ta gxoaldietan bai egitade bikaña gogoa jaso, indatu, azkatutea. Orjxe egitea nabaiten asmo, zur izan dogu aldi baltz onetan.

VIII Euzko-Oleriti-Egun antolatua dogu, buztaria, ezai nai dautuen egunetan azkatasuna goratu ditugun. Egunon eragile eta zuzperzalleak soñez gugarik uruti ditugu, ordea. Alabaña gogoz geure gogon arri ta ditugu, geure biotzen beso gafi, geure asmoen zuzperzalle, geure egitaden eragile.

Aberi berpizkudean euzko-leriti jasotzen, osatzen eta gurenduten ar izan diran ikasle ta jaratzale izan nai dogu, ta oretan aleginduko gara. "Aitzol" zanak ereindako azia, lur antzu ta idoean jausi danik ez begi ihorik esan al.

ENDAITZ

EIBAR'EN

Elgeta'k txarto urten dautso arerioari. Bide o'etatik ez eban jo nai izan atzo. E.a beste jeku bafien bila ibili ondoren, leku o'etan zaratzatu ta bizko agertu zan.

Eibar eta Elio'otik jo eban atzo, bizi, indatu eta setasu jo be. Coizaldeko lau ta erdian asi eban Eibar'en joaldia.

Kruzafate, Akondia eta San Roman'en zaratu eta duntarik bafian ordu o'etan. Morterak, izkizaleak eta pusilak eten bafik sua darola jardun eben. Arerioaren amua laster igai al izan eben gure mutlak eta zur egon ziran. Arerioak bere esietatik urten arte. Ezeban aldi luzerik igauo urten bafik. Artilleriaren suak lagunduta, aurera egiteko ustetan esietatik urtetzen asi ordukoxe, gurek sua pafa pafa jaurtuten asi ziran.

Ala ta be, jausiak-jausi, arerioa eze-goon bere lekutara atzeratzeko. Butuakak izotzikorik bafian eta gor duntarik gien artu eban.

Gure mutlak, bestiak aufera etozala ikusita, guren lekutatik urten eta arjege emotera ausatu ziran.

Adorez, kemenez, zor-antzo arerioari bidera urten eutsen.

Esku bonbaz beterik, leoiaren amo'ua-gaz, arerioari bidia sa'atu eutsen.

Gudaketa onetan gertau zana adieraztea ez da eza.

Batekoak eta besteokak alkafi sua ugari ta sendo botaten eutsen.

Baia gurien inda eta gertatuenaren aurcan paxistak ezin izan eben ezer egin, gitiango gure lekutik irabazi.

Galdutaz ikusi ziranian, aufera egitea alferiko zana igafi ebenian, a'apalada bi zan atzera bihurtzen asi ziran.

Gurek ezutsen laga, euren esi inguruetara jo'aitu beno.

O'ela arerioari egin yakozan ilak senbateriokak diran jaitako egun bafek- suak bafiko dira.

Gudaketa onen gogortasuna agertzeko gure mutlak arerioari jaurti eutsen mifa eta granadak zenbat jaitko naiko da.

Befeen eta irurogei-lanabi granada eta eta iruren eta ogitamarozti mifa sartu eutsen gurek kolkoan arerioari.

Arerioa atzeratu zanean, eta gudaketa amaitu zat emon zanian iluna zan oraindik. Ala ta be kanoik eten bafik jotzen jaitu eben, eta gabaren illunetan euren egin eben lana, arerioen esia agertutan dute.

Gure gudariak egintarien zorion bafek artu eban gudaketa amaitu zanian, ain zindoki, gafisu eta efime jokatzen jakin ebelaiko.

Egunez etzan egin esateko joaldirik. Geratu bako ekiten jardun zan, bafia bero eta indatu jokatutera eldu bafik.

ELORIO'N

Aufeguneko gertakizunak alde onetarik arerioak joko eban bildu'a eta ustea sartu eutsen gure agintariak.

Istea egi bihurtu zan. Paxistak gogoi, indatu eta kementsu jotzen asi ziran alde onetan.

Arma guztiak sutan ipini zituzen; gurek zindoki erantzuten eutsen.

Egal bafek, Anbotoren gibelian sartu nai izan eban.

Gure mutlen etenbako suak eragotzen ugari ipini eutsen bere guraria beteteko.

Ala ta be leku bafik batzuk blatzia lortu eban ezin ukatu.

Gurek bafetik etzan makaldu eta kikitu.

Euren tokietan tinko, beti gertu, agintarien esanak beteten irau eban.

Arerioak, onizat ute zitun leku bafiak ezutsen, bafia, o'ela urten.

Gure suak mende artu zitun toki o'etan eta tokio efeta laga eutsen.

Paxistak lagun asko galdu zituen erretan, gure suak tarte guztiak atapatan eutselako.

Luzaro ezin irau eutsen.

Biar ba'ia onekero euresatik iges egi- fia izango da, eutsen eusi ezinez.

LEKEITIO'N

Paxistak kanoiz suz gure mendiak bete nai izan zituen.

Santa Clara'n ipinita izan dabe bateriaren bat eta toki onetatik gogorkiro jo izan dabe gure lurraldia.

Luzaro ez ofaitik.

Gure kanoiak euren azia'ena igafi eta euren suagutzen asi ordukoxe, arerioak ezrau beste biderik izan batera ori tokiz aldatzea baño.

Gure suazalarien ziurtasuna aibestera- fioa bai'da!

Itxasoan be armadun ateun (bou) bi jku- si ziran.

Asmo okerak ateunok erabilezanak.

Guri janaria ekarteko afan-bila itxa soratuta ebitzan itxasontziak atapan gu- ra ebetala igafi zan.

Gosez il nai gaitue nuntait. Edo bes- tela, oraharte ihotz egin daben lez, gizon

mardulak edo gasteak naiko zituen guda- rako.

Euren asmorik ezin bete ofaitik.

Gure itxasertzeko kanoiak eten bafik ekin eutsen.

Itxaroa zabala dan afen, blatzan eben kanoik nun jo eta nora bota.

Paxisten ontz'ak nasaitasunik ezeben artu al izan itxasoan ibilteko.

Afiskua bai ugari. Bein baño sariago- tan albo-alboan, ertz-ertzean izan zituen kano'ek e'egalak.

Itxasoan ibili ezinik Ontia'oa sartu ziran arri-rin, gure suak iges eginaz.

Itxasori zi txikiak afantzuan jafaitu al izan eben.

ELGETA'N

Atzo etzan joaldirik egin alde onetan.

Arañegunako naiko ta jar izan eban, bafio zorakeririk egiteko.

Arañegunako joaldietan arerioak mila ta bosteun baja baño gogoz izan ebetala adierazi gendun atzoko gure zenbakian.

Gaur gogoz eban bafian gara.

Itetan bafetik seireundik gora izan zit- tun arerioak.

Ela ilak aibeste izan ezkeru zaurituak zenbat izango ziran Konturatzan ez da gaitz.

BESTE GUDA ONETAN.

Goraberrak etzan izan beste guda-onetan.

Bizka aldean eta Burgos aldeko tokietan bafek izango eban eguna gure mutlak.

Arerioak toki guztietatik ezin jo, aibestera- ko indatik ez dabelako eta alde onetako tiro banakak izan ezik atse dentsu gon ziran.

ERBESTETARAK GURE MENDIETAN

Lekeitio ingurutan arerioak jaurtiten daben artilleriaren suagak askok ez dabe- lik egiten. Euneik larogei izango di- ra era o'etan geratzen diranak.

Su-gaiok daben azalaren idazkizun ta- irakuti al izan dogu.

Italia'n egiña dala laster igarten da.

Idazkunak diño:

K g. 6. 3.

TRITOL a p.

F. M.

D A V r. V 934.

75/13/27.

Azalok italiaren ikurifaren koloreak dazoz.

Agerkai gegerik nai ete taliaren ibi- lerak agertzeko?

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI

ABERTZALEA, GIZARTE ZU- ZENTZA ALDEZLEA IZANGO DA: LANGHE ESKRUBIDE AL- DEZLEA ZUZENTZA BIDEZ.

LANGHE ABERTZALE OREK.

EZ OTE DIGUZU ZURE LA- GUNTZA EMANGO?

Mutitxoak igari egiten

Mutitxoak bat bain igari egi- ten iya iya ito bearean arkitzen zan.

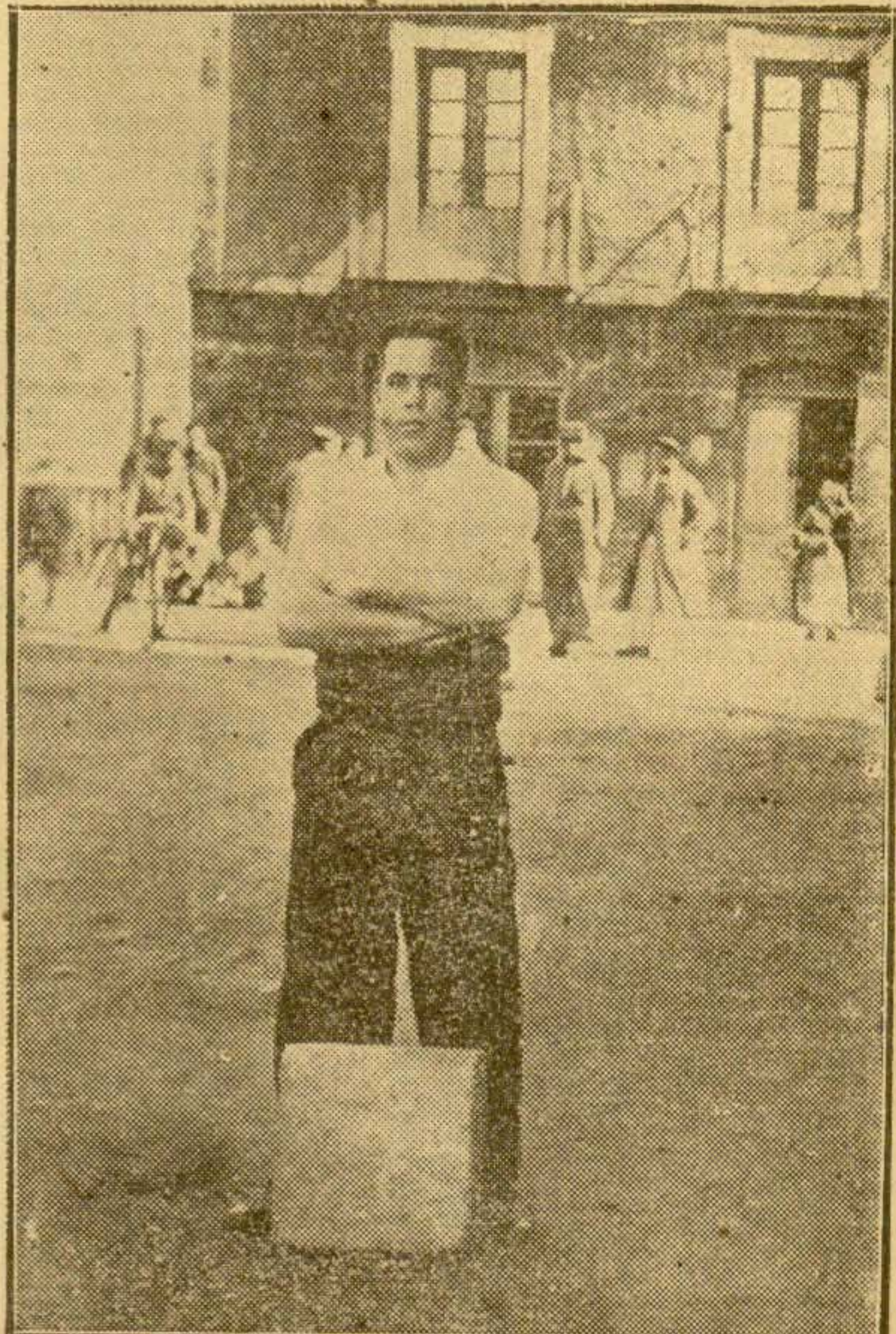
Ontan ibiltari bat ikusiaz, oni d'adar- ta o's egin zion: onek ordea beren ausartizatzaz gogoi itz egin zion.

Gazteakak ostera erantzun: "Orain beintzat lenen lagundu eizazu, eta ge- ro, galzkatu ondoren, zenbat nai galz- kiak esan eizazu".

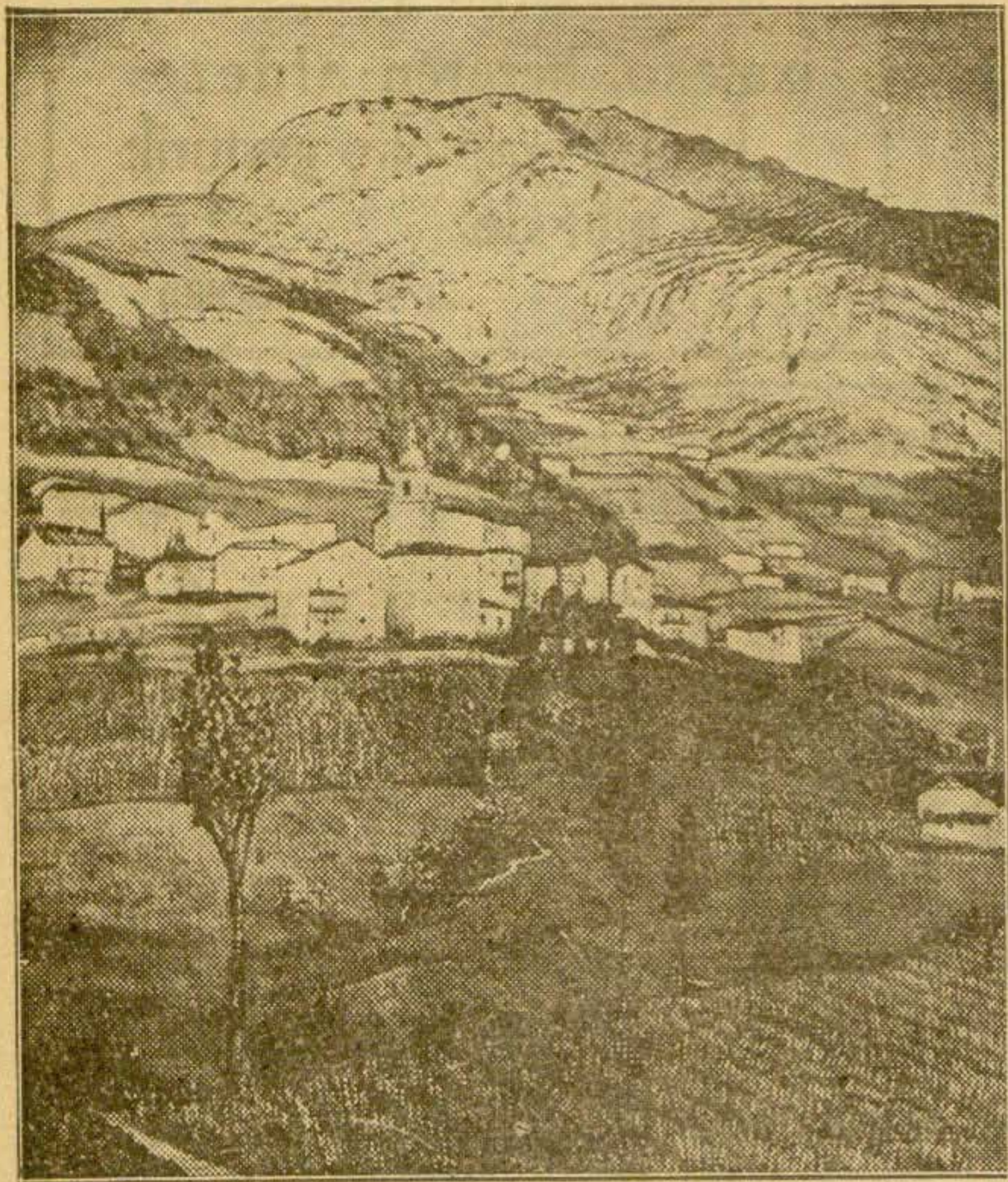
Ipuintxo onek auxe argi azaltzen igu: Ez ezazu galzikirik esan, efu- kitu bafizik.

ERAKUSPENA

Asteleanean arkitzen danari, nals oera eruz izanik, lagundu bear zaito lenen maitasunez; gero, bear bada, zenbat nai oar zuzendu lekitu.

Elwaniz eta Astigafaga'tar Xabier, Saseta gudalaroko gudartak, euz- dagitso edozein 125 kiloko arja nok geyagotan jaso bost minutuko ekitaldi bitan. 500 laurleko jokatze-ko aertu dago. Eup'ada oni nok eldu ba'lego, Gernika'ko gudaltzera jo bei.

Euzkadi'ko basetarak.—Ezeil.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Atzo egun guztia Gobernuak batzañean igaro eban.—Gaur ogirik ez da egingo.—Datorren astean jaboia emongo da.—Goizeko zortziretatik gabeko zortzirak bitartean radiorik ezin lei zabaldu.

Lendekaritza

BATZARA
Atzo, azteazkenez oi duanez, Euzko Gobernuak Batzar izan zuan.
Amaiketerdian batzartu ziralara arduradun jaunak jakin erazo zigan Easaldue'at Kepa jaunak eta bazkal ondoren, bi orduko atsedeen ondoren, jarraitu egingo zutela Batzara gaineratu zigan.
—Zin' asko gabera arte ez dute batzefik burutuko.
—Beste izpafik ez zuala esan eta alka' agurtu gerdun.

Salerosketa ta Ornicketa

LASA JAUNARENEAN
Atzokoan, Erosketetako zuzendari nagusi Lasa jaunak, ufe'go astez egingo dan jabot-erazioaren befi eman zigan. Legortzea baiño ez du palla jaboiak, guk salgai jaritzeko.
Azkenez, oilo ta edaritegi aundiak eritigietarako bialdutako 16.300 lau lekoren befi eman zigan zuzendari nagusiak eta laurteko Lendekaritza-Zaingora bialdu zituala.

BELTRAN JAUNARENEAN
Ondoren Beltran jaunarenean lotu gigan, geure ingia zertubatzuz betetzeko-asmoz.
Izpar alpagafirik bat baiño ez z-

gun eman: gaur ogirik izango ez deguna.

Zaingoran jaso ta Gizarte-Laguntza Zaingora bialdutako emakuntzak atatu zizkigun gero:

Valle Afandegikoak, 133.50 laurteko (amar antxoia lata saldutakoak).
Afandegiotan lan egiten dutenak (egin bateko lantaria), 26.50.

Txakoli de Zolo'nekoak (itzurritako isunaren zatia), 150.
Cafes de Toledo (itzurritako isunaren zatia), 250.

Euzko-Langile Batza'k (Elitaturako taldeak), azasaltzen irabazitakoak, 400.
Campeleados'taf Jaime jaunak, 50.
Danetara: 1.010,10 laurteko.

Osasun Zaingoa

ZUZENDARI NAGUSIA LANPETUTA

Zuzendaritza Nagusia Cordero jaunak agurtu gendunean, azken-egunotako gertakizunak dirala-ta, lanpetuta zegoela esan zigan berak. Zenbat zauritu diran, nongo eritigietara eramantuzten, Bizka'i'ko baster guztietan diran eritigietako goraberaren befi Zuzendaritza Nagusiaren lepo dagonez, ez da afitzeko zuzendari nagusia lanpetuta aurkitzea.
Etenagabeko lan ofen befi guztioi izan dagigun, sei ilabeteotako ekin-

agertuko duan Agiri bat argitaratze-kolan dirala jakin-erazo zigan Cordero jaunak.

Guda Zaingoa

Guda-gaiak erabili genduzen, beti, antzo, atzokoan ere Rezola jaunarekin izan gendun jardunalditxoan.

Paxistafak erabegun izan zuten ekin aitalu zigan eta geure gudari efi-meen kemenak zufa edefa eman zela esan.

Paxistafak gogof ere gogof ekin z'otela gaineratu zigan Rezola jaunak: Artilleriak eta egazkiak asi ei ziran gogofenik-gogofen.

—Ez zuten baina ezer lortu. Iru aldiz ekin zioten aufera-bidea artzeari, baina, irurretan zutututa, guztiz zutututa, alzera egin beaf izan zuten. Egazkiñen suakietak ere alperifikatutako izan ziran; ez zuten gure gudarien kemenik batere oztu.

Pozaren mintzatu zan Rezola jaunak gure gudari kementsuak buruz.
Gure "eizekoak" luferatutako paxistafen egazkiña aitalu zigan ondoren Guda-Zaingoko idazkari nagusiak, Izpafak diotenez, bi motorduna ei-zen eta atzeratu zanean guretafak inguratu ta ametraladora bidez lurrera zutela.
Azkenez, 1936'gnko. Iraila'ko 17'nz.

Burgos'ko Guda-Zaingoak edatutako erabia eskuratu zigan.

"Bata ta besteke guda-oinetan dabilten geure gudari-taldeen neke ta lefen begiramenaz, eta zertubait janari gelago eta euren beaf-izanak obesto ornitu al izateko Abertzaletako Guda-Zaingoko Artezkaritzak auxe erabaki du:

Lenengo. Gudaroizteko taldetako gudari ta kaboak, gudukatzen ari diran taldeetakoak bakafik, laurteko bat eta amaf zentimo geiago emango zaizkie.

Bigafen. Gudukatzen ari diran kabo eta gudariak emango zuten geugoko ori, galiza, zauria naiz osontzeko okeren bat bide euren gudaletxetara hirtzen diranean bertan izungo dute geiugoko jasotze ofen amaia.

Irugafen. Geiugoko ortatik larogetabost zentimo jatekoa obetzeko izango dira ta beste ogelabostak, eural, eskura emango zaizkie.

Laugafen. Erabakiok aztertzerakoan, eziparik sortuko balitz, bakoltzari dagokion saildiko Diru-gordetzaileak erabakiko du ezipia.

Bostgafen. Geiugo jasotze ofek gaurko egunetik izango du asiera." Erabakiok irakurri ondoren, auxe etofit zitaigite burura: 0,25 laurteko-kin ba-dute gaxuok nora jo!

"Euzkadi"

Lenengo zereendako idazlana, "Ondarota" idazlaren da.

Efiketa'era bijen erdijan aurkitzen garala diño. Gure zuzendari bakara, baina, bat dala: Josukisto. "Atzo, gaur eta eunkijak-eunkik be, Josukisto".

Iz' onak Josukisto'k gurutzako eritotzea jasan eta 30'gafen urtlan entzun ei-ziran. Ordurako, baina, ludirik geyenera edatuta ei-gezan. Eta gaur be, iz' arein anotsa, alde gusitjatan entzuten ei-dogu. Agiri denez, baina, erijen barunbjetan eta efiketa-igilundietan garantizko itz oreik zustrai txikiia artu ete-dabeneke ezipaya uaf-tuten ei-da. Gaur egunian, efikaj, paxistakerija ta baltakerija baiño beste gauzari nabatuten dabeneke erakutsirik ez ei-labe emoten, ba.

Ludi gusitko izpafingijak begirituta lakorik ez ei-dago izpafingijok noruntz makurriten diran ikusketok.

Izpafingijok, zurriak dirala, naiz gofijak ixan, Josukisto'ren benetako, uskurtzeatzaz ezertxu be ez ei-dabe idazten, paxistakerijatzaz eta baltakerijatzaz baiño.

Gixabidia elduten dan tokija ikufaz-tutoko esijak jafi gura ba'ira.—Kurt esan ei-daban—kistartasunak dirauan tokija ludi-ludizakjian ikufaztuta nalku zala.

Gixabidia idoro gura dauanak kistartasunian idoroko dau idoro be, eta ez paxistakerijan, ez da baltakerijan be.

Benetako uskurtzea: Josukisto'k gurutzako deumetik irakatsi ixan euskun kistat'basidia bazterituta beste efiketa - bidietatik ibiltia, gixabidiaren aurka ibiltia da ixan be.

Josukisto'k irakatsi euskun uskurtzeaz, Goiko Jauna'gandik afurkua ixan zan. Eta guk, euzkotaf-uskurtzajak, Goiko Jauna'gandik ez datoten uskurtzarik ez dogu gura. Goizpafijaren ikasliak gara, Josukisto'ren gurutzako eritotzeaz-geroz 30'gafen urtlan entzuten ziran itz entzurgari arein anotsa entzuten dafagunak: "Atzo, gaur eta eunkijak-eunkik be, Josukisto".

"Tierra Vasca"

Elizondotaf J'ak idazten dau lenengo zereendako idazlana.

Euzko-Efikaj bere ikakera berezija dauala diño. Eta ikakera bereziji onen aurkako efiketa egin gura ixtaja, ezipaya ta alkanen artian kuruketa sofutia ixango litzakea agertuten dau.

Euzkadi'k, uskurtzeaz be, unerioa sartuta daukala diño. Eta efikaj ari-maraño elduta daukan uskurtzearen aurka jafi gura ixtaja, gixarteko gertzeari zortzofak bideratuta lez dala.

Beste aldetik, Euzkadi'ko oia ta miazetara lanlan etofitako asko ikus-tuten dauz. Euzkadi'k atazkuak ei-lij-ra, bafiz. Alan be, baina, urtiak-urte Euzkadi'ko oia ta miazetara lanlan ibilijak diranezkeru, bertan bixiten jafi babu legika'la ueste dau, ta ueste ofi bidezku, dala deritxo.

Gixarteko gertzeaz lortutako bide oreik ikentiaz inok eskatu bako gixartee-erak agertuten dabilana dala entzulia ez leukela gura-edo be agertzen dau, auzi onetan ben, eretxija soil-soilik agertu baiño besterik ez da-bala egin-eta.

"Lan-Deya"

Egileotaf Genar'ena da lenengo idazlana, ta "Inglaterra-Euzkadi"—ixen-purrituten dau.

Eng'landefen adizkidia dan batekin alkar'izketeta darabil. Europa'ko guda nagosijan jazo ziran jazokuntzako alkar'izketeta darabil. Aldi aretan Eng'land'eri benetan lagundu ixan eutse-

nak, Euzko-Alderdi Jeltzajia ixan agertuten dau. Orduko bakaldarak eta gaurko paxistafak, ostera, aldi aretan be, doistafan aldele agertuten ziralara.

Doistafan aldele agertuten ziran -afen be, baina, adizkiditasunari baiño txindijari geyago b'giratuta, etoikeri-jak be ugari egiten ei-bezan areik. Txil-maratutika ta abaf, Eng'land'eri saltzen eutsezan bixileayakaz doistaf-af jabetu zezentzat, doistafen urrak oitizijai gazmija ta abaf emoten ei-eutsezan, azpiz olatutubaz Eng'land' erantz jozezan ixontzajak ondora botatoko.

Eta gaur, jaguntza-biafian aurkitzen dan Euzkadi' gaxuari lagundu baf yakian, Eng'land atzipeluba ixana aldi aretako jazokuntzaz gomutetan ei-da. orduban bakaldarak ziranak egin ixan eutsen etoikerijetzaz.

Orduko bakaldarak, bafiz, gaurko paxistafak ei-dira. Oneik zertzelada gusitjak ikusteko, baina, Eng'land jaf-ten dabon efiketa-gixonak, egijaren argit'ik urunduta-edo bixi dira. Eng'land'ek lagundu baf dautsan Euzka-di, ez da, ba, gaur bakaldaren efija, benetako efialdeziarena baiño.

"El Liberal"

Efikala'ren egazkintzatzaz idazten dau. Mola'ren gudarotzjak Euzkadi'ko gudofian gudaufika asi ebanian eta egazkintzen indafez auferatuta lotu ixan ebanian idatziz ebazan itzak befidatz biarfian aurkitu dala diño.

Efikala'ren egazkintzaz beste edono-renak baxen onak edo obiak zira'a esan ei-eban, ba, orduban.

Eta orduban esan eban, orain ikusi ixan dogula diño. Igazi dan izandian ixan eban gurendea be, Efikala'ren egazkintzaz go'ra jasoten dabaz gurenda ixugaria ixan ei-zan.

Euzkadi'ko gudofietarako be, Efika-la'k, bafiz diran egazkintzaz ixango, ebazala esan ei-eban, orduban, eural. Eta orduban esan eban ori be, egunotako gudaufikan ikusi ixan dala diño. Gudofietan be gurendari urten ei-dira Efikala'ren egazkintzaz. Gurenda lotu-teko sarifan, gixi batzuk najkua ixta-ben ei-dira. Gixi ta eural onak, asko ta erdi-ustelak baiño oia ixtaten ei-dira, ba, ixan be. Efikala'ren egazkintzaz, bafiz, onak ei-dira. Eta egazkintzaz, onak eta adoretsubak.

Eta dantzea asi zan. Orain, bafiz, dantze-eresija bixi diran, asitako dantze-ri jafatu bafiko dautsaga.

Dantzaldi lize au amaitzen dogunian, bafiz, euzkotafok asitko dogun dantzaldi bafija, beste eresi batekua ixan bafiko da. Gure dantze-eresija ezetarik, naste bakua dala jakin egixube, ofi usaña baiño beste usañik edatuten ez dabon eresi alaya baxen gertatzen.

Egun jatzetan, ordu lafijetan bixi gara. Ekaltz-aldi onen ondoren, bafiz, egur raldi onak eta gentza egunak ixtaroten doguz.

Negute baltzak bere igesaldijan batara ta bestera sakabanatuta laga ixan ebazan laño flumak berila ayenatuko diralaku somatuten dogu.

Kukuba, behepin, bere urteroko zere-giña betatuten etofia euzko-zugazijetan "kuku" ta "kuku" eten bako kuku abestijak abestuten yabikula gartu ixan dogu.

Egun jatzetan, ordu lafijetan bixi gara. Ekaltz-aldi onen ondoren, bafiz, egur raldi onak eta gentza egunak ixtaroten doguz.

Negute baltzak bere igesaldijan batara ta bestera sakabanatuta laga ixan ebazan laño flumak berila ayenatuko diralaku somatuten dogu.

Kukuba, behepin, bere urteroko zere-giña betatuten etofia euzko-zugazijetan "kuku" ta "kuku" eten bako kuku abestijak abestuten yabikula gartu ixan dogu.

Egun jatzetan, ordu lafijetan bixi gara. Ekaltz-aldi onen ondoren, bafiz, egur raldi onak eta gentza egunak ixtaroten doguz.

Negute baltzak bere igesaldijan batara ta bestera sakabanatuta laga ixan ebazan laño flumak berila ayenatuko diralaku somatuten dogu.

Kukuba, behepin, bere urteroko zere-giña betatuten etofia euzko-zugazijetan "kuku" ta "kuku" eten bako kuku abestijak abestuten yabikula gartu ixan dogu.

BEIN DANTZAN ASI-EZKERO...

Dantzarako gogorik ez gaban-afin, dantzara euran gendubezan, eta dantzan imi-ji. Be'n dantzea asi-ezkeru, bafiz, asitako lanari jafatu egin baf ixtaten yako, erdiz erdixian ixtia koldafkerija baxen geldokerija ixtaten dala-ta.

Euzkotafetzaz esateko itzak ez dira, bafiz, oreik. Koldafkerija ta geldokerija be, euzkotafen osipari ondo ez yato'koz. Euzkotafen edestija beste itz batzukaz idatzija ixan da. Eta emendik aufera idatziko dana be, koldafkeri ta geldokeri itz barik idatzitakua ixan baf da.

Euzkotafok gaur dagigun dantzea ez da geure dantzea, baina. Dantza era on, beste era bat da. Geure dantzea efikoya da, ei-eresi berezijan dantzetuten dana: gertzearen dantzea, efija jafuteko egiten dan postasunaren dantza alaya.

Orain dagigun dantzea, bafiz, guda-eresi oitotsuban egiten dogu.

Gudea be, geuk ekarjia barik, gure otu-ra garbi ta edefak deuseztu-zuran daltzaznak ekarjia da.

Eta zortizaf geyagorako, gurea ez dan guda anke' au, geure efijaren alde bife-tatik ei' yakun, eta erdi erdijan artu...

Alde batekua, eresi-era bat jo euskuben. Bestekua, bafiz, beste bat. Alde batekua jo ebana ez bestekua jo ebana, bafiz, ez da yakuzan begitko ixan. Begitko ixan ez da be, bafiz, batari edo bestari eldu egin baf-ta, arierio biren af-tian arieriojir txikijentzakuari eldu gentsan: azkatasunaren aldezien ixenaz agertu yakuzana.

Eta dantzea asi zan. Orain, bafiz, dantze-eresija bixi diran, asitako dantze-ri jafatu bafiko dautsaga.

Dantzaldi lize au amaitzen dogunian, bafiz, euzkotafok asitko dogun dantzaldi bafija, beste eresi batekua ixan bafiko da. Gure dantze-eresija ezetarik, naste bakua dala jakin egixube, ofi usaña baiño beste usañik edatuten ez dabon eresi alaya baxen gertatzen.

Egun jatzetan, ordu lafijetan bixi gara. Ekaltz-aldi onen ondoren, bafiz, egur raldi onak eta gentza egunak ixtaroten doguz.

Negute baltzak bere igesaldijan batara ta bestera sakabanatuta laga ixan ebazan laño flumak berila ayenatuko diralaku somatuten dogu.

Kukuba, behepin, bere urteroko zere-giña betatuten etofia euzko-zugazijetan "kuku" ta "kuku" eten bako kuku abestijak abestuten yabikula gartu ixan dogu.

Egun jatzetan, ordu lafijetan bixi gara. Ekaltz-aldi onen ondoren, bafiz, egur raldi onak eta gentza egunak ixtaroten doguz.

Negute baltzak bere igesaldijan batara ta bestera sakabanatuta laga ixan ebazan laño flumak berila ayenatuko diralaku somatuten dogu.

Kukuba, behepin, bere urteroko zere-giña betatuten etofia euzko-zugazijetan "kuku" ta "kuku" eten bako kuku abestijak abestuten yabikula gartu ixan dogu.

Egun jatzetan, ordu lafijetan bixi gara. Ekaltz-aldi onen ondoren, bafiz, egur raldi onak eta gentza egunak ixtaroten doguz.

Negute baltzak bere igesaldijan batara ta bestera sakabanatuta laga ixan ebazan laño flumak berila ayenatuko diralaku somatuten dogu.

Kukuba'ren abestija udabafiko eguraldi on eta alayen geyarjia ixtaten da. Kukuba'ren abestijak, bafiz, beste txori muela askoren abestijak ekarten dauz. Euzkadi'ko basuetan zugazijak-zugasti ixan be-ta, euretara elduten diran txori abes-larijak berein txori dira.

Udabafijak ekafi ixan dautsuzan txori-jok; axe-zaf egatuteko eginak diran lumadun egaztijo'k, oreik atezijetarik yato'kuzan galtzaiduzko egazkiñok baiño zorjion obarik ba-dakafakube ekafi be.

Gu, gudearen arierijak ixan garan eta garan euzkotafok, lumadun txori alayak yakuz begitko, gertzearen eta zorjionaren geyarjijak diralak.

Txoritxu alai eta otzan onen eresija da ixan be abendearen antzikufik ezagunena.

Txori-abesti oreik, geure abestijen-eresija entumeneratuten dautsukela esan lei, esan be, geure abendeafaz ames-egiten iminten gartubezala...

Geuk gura ixan ez gaban dantzaldijaren azkenetan gabilzala esan dogu. Eta Goikua lagun, asitako dantzaldi au gurenda-burestunaz amatuko dogula esaleike.

Ainbat lenen amatuta ikusi dagigula, ba. Ainbat lasten ikusi dagigula gure anyak diran euzko-gudarijak be, bafiz, euren ez geuria ez dan dantza onetatik urten da.

Amatu bedi, ba, amatu, odolozko dantza au, zorjiona ta poza dikufan gertazko dantzaldi bafija asteke.

Gudearen ondorengo gentza-dantzaldijan, efija-jayetan entzuten dan dantbol'p-onu efila entzun gura dogu, ta aufeskratze-kubetan txori-antzo, egaiz lez dantzatuten diran mutil gastien arifutina ikusi.

Eta entzun, bafiz, euzkeraren anotsa da guk entzun gura doguna.

Nueva Rork.—Diru kontuak bizi-ardurazten ditut politikot ugarl. Roosevelt'ek parlamentura bialdu dabon agiri baten agertu dabentik 1.937'ga-irtean bi mila ta bostuon eta bostogemasapi milioeren deficit egungo da. 1938'gafenean bederatz mil milioera igoko da.

Agirian militar-zale diran etien atzakis emoten da.

JUDUTAREN AURKA

Londres.—Reich'eko Gobernuak agindu dan judutafak ezingo dirala ezelan bere batzafetan bafu. Kirol jaiak be galazo egin yakez.

Inglaterra'k eta munduak zuzen da ara zoiz zein dabilen ikusteko ta ezagutuko ordua du.

"Seven Seas Spray" itxas-ontzaren, saferak, beste befeun ontzirena ere kezka aundi gabe egin ditelakoa azaltzen du. Fmen ez dago esi, "blokeo" edo miazitaz.

Lagundu nai duanak egoki lagundu lezake, nai ez duana gelditzen da lenean. Pax'ten esamesak eta jardunak airtzat artzen ditutana, bera paxista dala beldur gabe esan d'itxek.

Fmen "bai edo ez", gaitontzean kopia gutxi.

Bergara'n Mola jenera' basatia zegen etsean kaho' suaga bat sartu zala irakufi degu nuntai.

Afaziarekin-da, Keipo Llano'k entzun beaf ditut edefak.

Mola'k arkitzen duanean kristonak eta bi esango diriko.

Ni, bai, ni, ibili nauk afixkutan. Bergara'n, geure auferakoa gertutzen mapa lanetan ari nintzala, kaho' suaga bat

NEKE BU ATX TIK

Bildutako sortatxoak

Nire efian ba-da naia ere egirik esango ez luten gizon bat, "Pinto" izenarekin ezagutzen degu.

Gazteak maiz inguratzen zaizka, ta zer atezak'ko saiatu ere bai.

Bein batean, eibarta'ak eizera Zarautz'ko eibaretara joatea pentsatu omen zuten. Bai joan ere noski!

Ostegun goiz bat omen zan.

Eibartaf orek inguratu dira eibaretara, ta guztiz afiturile ala diote alaka: Zer afajo duk ordea au? Orain arte dena garbi garbi arkitu diagu, ta emen oinbesteko launa?

Edeaf egin diagu.

Joan-etofi, bazkari ta abar diru mor-do txautu, ta eizerako gitorik ez. Au dok marka!

Kontu eufi depak entzun zitutanean, eufitu zan gure Pinto jaun'ori, ta sokor-mazua afika bota zuan eskutetik.

Tira, mutilak, saiatu eizean, esan zien eibartaf ori, ta ark sokormazua utzi bezain azkaf denbora gurtiz garbitzen asi zan, eta eibartafak eundukorik eizik gelen egun artan atxitu zuten.

Ede'ki ordaindu omen zioten Pinto'ri. Denbora artan ni sokor jotzen asi ezkeru, kilometro ta kilometrotan launa izaten zan.

Orduko nire sasotat...

Pinto'ri entzun askok egiten zigan, bafiz sinistu fiork ez.

Paxistak Pinto baiño geurtiago dirala sarfian erakutsi dute bafiz ba-dirudi oraindik askok sinistu egiten d'itela. Bil-bao'ko kai edo portif esia dala ta ez dala zer eanik asko ba-da Europa zear.

Erafegun sartu zitza'gun ontziak gertutaten d'itu bein da befiro paxista mal-tuzien jardun gaitzok.

Inglaterra'k eta munduak zuzen da ara zoiz zein dabilen ikusteko ta ezagutuko ordua du.

"Seven Seas Spray" itxas-ontzaren, saferak, beste befeun ontzirena ere kezka aundi gabe egin ditelakoa azaltzen du. Fmen ez dago esi, "blokeo" edo miazitaz.

Lagundu nai duanak egoki lagundu lezake, nai ez duana gelditzen da lenean. Pax'ten esamesak eta jardunak airtzat artzen ditutana, bera paxista dala beldur gabe esan d'itxek.

Fmen "bai edo ez", gaitontzean kopia gutxi.

sartu zigutelen gofiak geunden etxera. Uta duk eskapa ura...

Ta Kelpo'k—Sevilla'ko radioan oraindik ez duk sartu jainkoari eufek'—esango dio, ta len bezain lasai goldituko da. Mola'k ernatzen badu berretaz kalie.

Bitartean Keipo Sevilla'n bapo.

Garesti urten zaizute ofaatik oraingoa. Zer ba: azaan bafengo ofiak al gaitut ga euskaldunak!...

Mola Bergara'n zala, egundoko joald-gerutua zegoa, ez dakit zenbat egaz-kin prestu zeuzkatela, au ta ori...

Jainkoak daki zenbat nasketa gu ikaratzeko.

Aaa gixajuak!

Aspalditik ezagutzen zaituztegu, aspalditik.

Toki ede'era zatote efomerira.

ATZERRIKO IZPARRAK

Kontrola uste baño gogor eta zia- tzago egingo ete da?

Orelaxe agertu dau Sir Samuel Hoare'k.-Azpi-matxiñadea Sena'ko ure-miñetan? - Langille arazoak atontzen.-Hitler, eriak alkañi laguntzearen alde.-Erbes-
tetik etorriko ete da bakea? - Auretik kontrola ezañi eta gogozko gudariak
erbesteratzea biazeko, izparingi baten ustez. - Beste izparak.

LANGILE ARAZOAK ATONTZEN
Huelva. — Rio Tinto'ko Ugazaba
Jaiako Zuzendariekin eta meatz
erilako langileekin jardunaldia egin
du Eri-gobernadoreak eta jardunaldi
oetan meatz-sail aretako langilei
yagokuzan autu batzuk arakatu da-
ke; autuon artean langabe egeza-
ren egoera zani; beingoan dñak
lango ei-dabe lana.

**Inglatera'ko Erege-Buraskun-
de jaiak; VI Jorge'k radioz
berba egingo dau**

Londres.—Bere elege buraskunda dala
a, malararen ia'gn. Inglateta'ko VI
Jorge'k itz egingo dau ta itzaldioj mun-
a gurtira edatuko dabe Inglateta'ko ira-
ak, ekinaldi berezi baten.

Itzaldi. edateioj eleizkizun. bitartean
yngo da ta elege ta egegiñak Sanctus
jagan jaumartu dagienean, itatiok ixildu
yngo dira unekxu baten.

Itziz egin izan dan izpar-edatze jar-
enik luzena izango da ori; goizeko
ta erdietan as'ko da ta a'atsaldeko
burak-arte iraungo dau. Eleizkizunaz
gubera, eleizkizun ostean egingo dan
eleizkoi ibilaldia, be. itatiz edatuko dabe.

British Broadcasting Corporation'go iz-
par idazle bereziak egingo dabe eleizki-
on izpar-idatziak; Buckingham'go aurre-
rik lekaidetxe nagusira zuzenduko dan
eleizkoi-ibilaldia bati, be. emongo da-
le idatziz.

Itatien gorakak, txalotsak eta ka-
den dundabotsak entzun izan al daga-
tan itati entzuleak, eleizkoi-ibilaldia egin-
go dan bide oetan itati bilduki bereziak
giti'ko dabez.

Extrakortiz egingo ita erbeste izkun-
tatan, be. izpa-elatzeok efadioan. Erbes-
te-izkuntzetan izpar'ak efadioz emeteki
edatizlarik Latefi-Batuak, Argentina-
k, Belgica'k, Alemania'k, Txekoslo-
vakia'k, Dinamarka'k, Holanda'k, Hun-
gria'k, Italia'k, Japon'ek, Noruega'k, Sue-
dia'k eta Yugoslavia'k bialduko dabez.

**INGLATERA'KO MINISTROEN LAN-
SARIAK**

Londres.—Gobernua'k arakatu da-
gozan lan-sari asmo oneitxek aurkez-
tu dautsez Gobernua'ri "Daily Mail,"
ek difonez; lenengo ministro edo bu-
rukidiarentzat 10.000 libra esterlina-
ko uste-saria; beste burukide edo mi-
nistroi 5.000 libra esterlina bakoit-
zari; Gobernua'ren politika-areloen
buru dan aldunari 2.000 libra ta mi-
nistro izan dirane, be. 2.000 libra
bakoitzari... ta abar.

Mr. Baldwin Gobernua-bura ta te-
nengo ministro denez, berofen orde-
ko izan daite-pozik, be.

**AZPI MATXIÑADEA LENA'KO URE-
-MISETAN?**

Moscu. — Uertu ezin daitezkan iz-
par bi edatu dira ta guzurpetu, be.
egin dabez; Rusia'ko ure-meatz edo
miñarik aberatsen diran Lena'ko
meatzetakoen arteko, trotskilarak az-
pi-matxiñadea gertautu eukela ta ma-
txiñadeo; ageritu dabela.

**KONTROLA USTE BASO
GOGOAGO?**

Berlin.—Londres'lik artu diran iz-
parak difonez, Hoare'k, kontrola-
taz itz egitean, askok uste baño go-
gor eta zintzago izango dala adierazi
dau. Ontzi guztiak gertu dagoz eta
gogotsu lan egingo dabe.

**EZ SARTZEKO BATZORDEAREN
ASMOAK BETETAN**

Paris.—Espana'ko itxasertzelarantz
juateko asmoz, astelenez atara zan
La Pallice'ko portutik gaitzizuko
-azaldun "Hood" gudontzia.

Zaintza-gudontzi talde ori iru
gudontzik osatzen dabe. Ofen orde-
z edo txanda egiten astelenez lau gu-
dontziko talde bafia etoriko da La
Pallice'ra.

"Donostia" gudontzia, be. La Pa-
lice portura eldu dabe. Ez sartze-
ko Batzordearen agindua beleteko as-
moz, Frantzia'ko, agintariak gudon-
tzi ofetakiuekin artuemonak eta gu-
dontzia ornitzea eragotzi egin dabe.
Erkaldafen "Alai-Mendi" itxasontziak,
be. portu ofetara juateko agindua
emon dautse, Bilbao'rako asmoz ika-
tze beleta etofan beste gudontzi ba-
teri, be. portu ofetara juateko agin-
dua emon dautse.

**HITLER LATERIAK ALKAÑI
LAGUNTZEAREN ALDE**

Berlin.—Antziñako buruzagi Lands-
huri'ri oaf auxe igofu dautso Hitler'
ek: Ekonomi-gorabetan alkañi lagun-
tzeo alegiak egiteko ta munduko la-
tefiak alkañekin konpondu daitezkan
betzarik egin ba-dalke, Alemania'k
Ordezkarla bialduko dabela, Lateri
-Batneta'ko Lendakariak edo beste la-
tefi indaristu bateko Buruzagiren bar-
tek balzaferako deirik egingo ba'leu;
erixe adieraso dau Hitler'ek oaf ofe-
tan.

ATZEAITARAK BAKE-EKARLE?

Paris.—Espana'ko auzian bake-as-
mozko bitartekoak jardungo dabela
-ta, "La Petite Gironde" bourdeaux-
tai eginkariak esames ofek ugartitu
egin dirala dino.

Bake-bide bila gobernu frantzetara
lenegotatik ere alegindu izan dala
dino; bañan atzeritaf estaduak lau
ofetan buru belari asi baño len, gu-
dan diarduen alde bien asmoak eta
gurariak jaso beafa, zer esan bere ez.
Alde biok ordea ez dabe gaurfarte gu-
deari uzteko asmoarik agertu.

Alabana, kontrola estu ezañiz eta
boluntario atzeritafak euren aberie-
tera itzulitea lortu eskero, bake-bi-
deetan zear joango dala gudea esan
ginei, amañtuten dau izparingi ofek.

Gure euzko-baselaiak

MUNDU ZEAR

**Munduan bost milloe lepradun dagoz.-Inglata-
tera'ren mende dagozan luraldietan bakañik
bi milloe.-Austria'ren azkatasuna. - Erietako
diru-gora berak. - Alemania'n esku-gairik ez.**

ESKU GAIRIK EZ

Berlin.—Esku gairik ez dagolako
lan egiteko ordua laburtu eginda Ale-
mania'lan egiten.

D. K. W. Belbi lantegietan astele-
nik barikurarte bakañik lan egingo
da.

Auto Union etxean guda-belbiak
baño ez dira egiten, eta euriok nekez
eta astiz.

BOST MILA LEPRADUN

Londres.—Lord Halifax'ek egin da-
ben itzaldi baten agertu dau mun-
duan bost mila lepradun dagozala.
Eurotatik bi miloe ingelesen mende
dagozan lufetan bizi dira.

AUSTRIA'REN AZKATASUNA

Viena.—Gaur juango da Schuch-
ning Venecia'ra Mussolini'gaz itz egi-
teko asmotan.

Jardun onetan Mussolini'k Austria-
ren azkatasuna agertuko dabela uste
da. Austria'k bere aldeak Roma'ri es-
kubide batzuk ezagutuko dautsoz.

THAELMAN'EN URTEURENA

Londres. — Ogetabost dipuladu,
amar irakasle, idazle ugari, eritlari
eta laborista ta politiko alderdiak
izenpetuta ufutidazki bat bialdu y-
ko Thaelman'eri bere eguna zorion-
tu igaro dagiala opauaz.

CHERON IL DA

Boston.—Itzaldi batzuk egiteko us-
tetan etofita efi onetan aurkitzen zan
Gaston Cheron idazlea il egia da.

INGELESAN OGASUNAK

Londres.—Ingeles Gobernua'k aurr-
ten izango daben deficit ez da bi mi-
loe eta beren eta berogetamar mila
libra esterlinatik igoko.

1937'tik 1938'ra bitartean 847 mi-
loe libreran sarrera egongo da eta
862'miloenen urteera.

**OSATEBAKUNTZA BAT
EGITEN**

Roma.—Capello generala osategira
latera eruan dabe osatebakuntza bat
egiteko asmotan.

Capello'onek guda-saildi bat erabi-
li eban europaf gudean eta 1925'an
Mussolini'ren aurka jagi zan Zanibo-
ni sozialistegaz batera.

**LEN EMONIKO PITXIAK
BEREGANATU NAI**

La Habana.—Epaikarien artean za-
baldu dabez, Espana'ko elege izan za-
naren semeak dibortzioaren aldeko
epaiaren aurka eskari bat egingo dau.

Berak difonez ezaban emaztea izan
zanik inok bere b... lu.

Ala ta be bafia kondaren asmuak
bestarik dirala jakin da. Emazleari
emoniko bitxi batzuekz jaubetu nai
ete dan zabaldu da.

Eta kondak eskontza bafia egite-
ko alizek ete darabilazan be jakin be.

ERITXIKA

**Italia eta Alemania'k ez dabe ezer itxa-
roten Bake-aldeko batzañetik. - Bakea-
ren alde ezer ez, Lateri Batuak gefate-
ko zofak parkatzen ez dituen bitartean.**

John Wither Roma'n dagon izpar-
kariak idazlan auxe idatzi du:

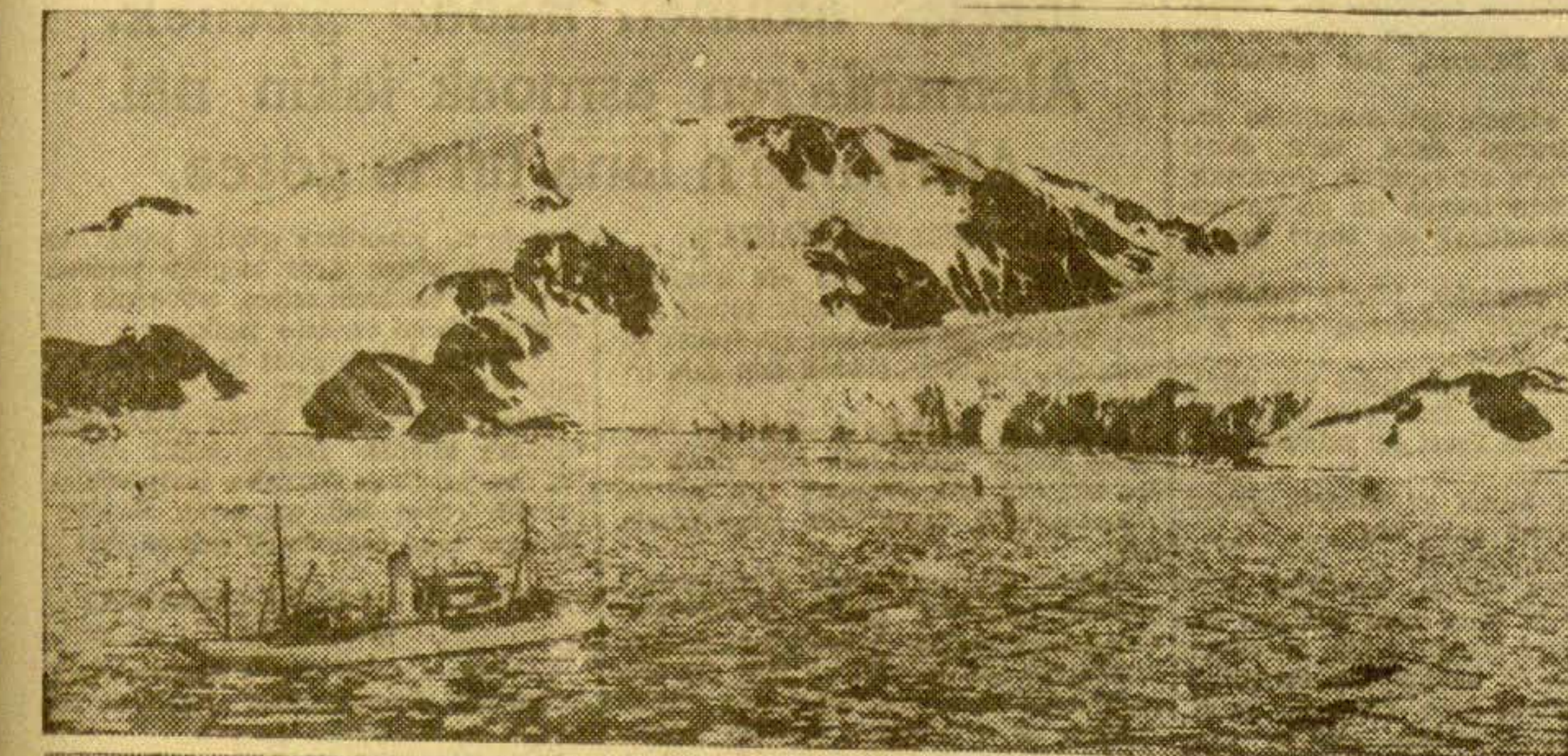
"Paxistat laterien ekinari indara
kentzeko azkazale diran lateriak era-
tu lezateke Gentza-aldeko Batzagan-
dik ez ditxarote ezer Italia ta Ale-
mania'k, eta Berlin eta Roma'ko Go-
bernuen aldezleak diotenez, Roosevelt,
Davis eta Lateri'ko Idazkari Cordell
Hull ezan dezateke asmo betez itz
egin, Italia ta Alemania'rekin orde-
z, Inglateta, Frantze ta Belgica'rekin jar-
dun dagitenean.

Italia'ko batzañetan onelaxe ziardun-
ten gaur: azkazale diran lateriak da-
gokien beste guda-izkili ez zuan lortu
Inglateta; ezin izan zuan azkazale
dan lateriak dagokionez, guda-izkiliuz
ornitzeo jafai-biderik eman, eta be-
te lateria ezartzekorik ere.

Diru-arazorekiko bakeari buruz,
idazla egoki-egoki bat argitaratu du
gaur "El Messagero" izparingiak. Pa-
xistafen itzizia azaltzen du idazlan

ofek: politika ta diru-arazo ezin ba-
nandu itezkela eta sifismen gabeko
garaioan, ez duala nai fiork bere bu-
ruz astea. Aitgutuko izparingiak,
Roosevelt, "salerosketa arazoko bere
jokera egoki ta zabala bide, goratu
egiten du", baina, Estados Unidos'ek
gudateko zofak ordaintzen ez dan bi-
taratean, ez da ezer lortuko diru-arazo-
arekiko erantzi-alde. Bere esanaren
sendogari, diru-arazoko alemaniar mi-
nistro Schacht ospetsua ailtatu zuan.

"El Messagero" k difonez, Inglateta
ta Frantze'k ez dute Roosevelt'en sa-
lerosketa-jokarak aifako azalpen poz-
garirik egin. Inglateta'ko Gobernua
babes-zale diran konserbadoreen esku
baino ez dago; Frantze'k beriz, sanc-
uñiak gora ta ordaindu-beafa du ugar-
ri.

Balena-afantzia atzizkuz betia da. Of agiri dan izontzia lez, izotz-moltzo andiak zafkatu biazan ibili-
izaten dira iparaldeko itxoio uruneta

MUNDUKO GUDAROSTEAK

Rusia'ren gudarostea zenbaterañoakua dan iñok ez daki. - Egazkiñez orniduen a lala uste da.-Lau milla tanke bai?-Rusia ez da ezez makurtuko, iñor bere gain jarkitekotar

Praga.—Oraindikoa, Ameriketan baze ere, uste izan dan beste añaioa ez da milioi bat eta irurem befogetamar mila gizonen eñusaf gudaroste. Lenago Vistula'ko gudatean Rusia oimparatu zuan Polonia'k, Europa'ko gudate ondoren, bere artu-kide Rumania lagun duala, lengo

garaipena beñiro lortzeko itxaropenez dago.

Beste lategi batzuk, naiz eta eñusaf gu daren ugaritari aundi irizti, gudariok jo- lera egokia ote duten espakiz daude.

Bi arlo, baiña, berdin irizti die lategi guztiak. Lenengo arloari buruzko iriztis

auxe da; gaurko, gudarien ugariz, eñusaf gudarostea da beldurgariora; gaurko gudarostea ugariz eta gudaritz- rako gai dituan beste askoz da beldurgariora gudarostea ori.

Bigaren iriztia: eñusaf gudarosteara aulaz ta eraman-ekafietarako ostopotea, gudatean gudari asko erabiltzekoan eta luzaoran, gintzak gelditu beñaf eñaz izango al litzakena.

Itz batez, eñusaf gudarosteari buruz ezez zeatz jarkiteko gutxi degu.

Rusia'k exilean dago dagian guztia; er- bestean ezez jakin gabe egin ol dituzte eñusafak euren guda-saioak.

Ugaritasunez, badakigu Europa'n Ru- sia'k gudontzirik geien dituan. Dakite- nak diotenez, iru-lau mila tanke ditu, ari- nak geienak. Ostontzekoan, astunak eta ez arin ez astunak.

Egazkin, tanke ta ostontzeko guda- tramankuluz gaitera, zalditoketan dute eñ- sifarak euren buruen goragafi; zalditko saildi ugari dituzte; Polonia izan ezik, bere neurtian, ez du iñork lategi Rusia'k duan zalditko saildia añaio oñezko sail- dirik ere.

Eñusafak zenbat guda-ndaf duten ez dakigu zenbat, baiña, jakitunak diotenez, an urritan, Sortaldeko Siberia'n, irurem mila inguru gizon, mila egazkin eta mila

tanke agertu ditu. Diotenez, sartalde ta sortaldeko mugak ondo esituta daude; lufalde batzuetan, Minsk'en esate bate- rako, zaindu-leku gogofak jafi dituzte.

Guda-gintzak ugaritu ta eraman-ekafi ta artu-emanetako erak egokitzeko, alegi- riak-alegin jardun du, oraintsu, Rusia'k, baiña, ufi d'ra oraindik langile egokiak eta ikasial. Iñbilitariak diotenez, azken- go arteotan Rusia'k ez du auferapiderik lortu bultz-bide arazoan, eta alkar-joteak, ezbeñak eta joar-efotaki atzeratu-beñak sañtan izaten dira, Transiberiano'ko bul- tzi-bidean batez ere. Eragozpenok-eragoz- pen dirala ere baiña, Rusia, bere zahal- di eta gizon-ugaritasuna bide, ez dute eñez-eñez asaldutuko.

KALEKO MARM' RRA

GU NAGUSI!

"Besuak jotzen azpurtu,
Biotza odolez nagitu,
Bak asko ta gu gutxi,
Baño atz-nez gu nagusi!"
(Kobla zafra.)

Makñabat eraso gogoferi artzagi emana izan da gure eñia eñituen bu- ruan.

Makñabat buruen zinañdari dira gure mendietako aitz-gorriak eta ba- soetako pagu ta areñtzak.

Eraso aldi biñienak dardaratua da gur, eñi-zafra.

Eñmal bizi beñean izan da euskoa. Luf zati mañta zaindu beñaf eman dizkio pranko buruko min. Askotxo izan dira mundua mundu dan ezker- euzkotetzaz jabetu naiñkoak. Askotxo izan dira mendituen oñetara iriz- tita ukabil agerka jardun diranak euskok ididitiz, ametsez. Askori eragin die iñfizitara gure basoen urdiñak; askori eragin die jabetu naia gure mendietako goi-tonfoiak; askotxoan zi- rikatu die jakin-nai miña gure eñiaren tzaerak.

Eñmañ bizi beñean izan da eus- koka eñituen buruan.

Oparo asko ixuria da eusko-odol go- rra azkatasun alde, Pranko odol txu- katua da bizi guran lufa. Pranko bu- ñakaldi ikusiak dira mendituen berok. Guda turritotsak bareñtatuak dira oñ- tzuaren altzoan mendiz-mendi, iñbez- iñar, basoz-baso eta bas-ñez basetse. Añniz bider, beñ-ñak etena da eus- koka, Añniz bider, añañ uñzi eta guda- añañ eskuratu diran euskoak. Añniz bider, mendituen suez korotitrik azaldu dira batzafar deñak; gure men- dituen oñetarañ lritxi oi bañan eñotza.

Labur: Azkatasun miñak janki era- z diñ euskoari pranko bider guda-da- dafa.

Eñmatarak ziran beñ, basatñak, go- dotafak, mañatufak, gaztufak...
"Baño atzenez gu nagusi!"
"Euskoa beti euskoi! Euskoa beti

emengo zefai eta mendietan! Euskoa beti azkatasun jabe!"

Gaur bertan, etsad amofatuenen au- tzaera datozkigu. Antziñakoak beñela, gure luraren iñfizit diranak, iñdazef menderatu nai gaituzte. Gure meñtzak, gure olak, gure portuak, gure ondaz- tzak, gure aberastatunak zaitzkie ziri- katuz.

Espanaf - faxiozaleci esku emanda, doñtufak eta iñtaliñak ditugu atetan. "Eraso gogofa!"

Antziñan beñela, bat eginda diran eusko oro, Ontziñan beñela, agiñak era- kutz dizkio euskoak afoztari.

Asko dira areñtoko. Gu baño ugaria- go, izkizuz gu baño ornituzago.

Besoak n-ke neke eginda ditugu. Eñterik ez degu. Gau ta egun gudan ariñ beñaf dirugu. Odola dario gure biotzak. Guda-oñetan uñzi dut, bizi adidkido, miñenak. Guda-oñetan eman dut azken arnasa abetseñ zintzo- nak. Kopla zafak dion beñela:

"Zenbat amaren ume eder
Batzuek il bestek ler,
Zenbat samin biotzetan,
Zenbat negar begietan!"

Euskoak badaki ordea azkatasuna dola gaurko nekean, gaurko samien, gaurko negaren saria.

"Afoztak atetean? Afoztak su ta gar? Afoztak afoztukeriz deñadarka?"

"Baño atzenez gu nagusi!"

Espanaf faxiozaleci, doñtufak eta iñtaliñak ez biñezituen azkatasuna zai- tzeñari buruz euskoaren biotza leotara- na zala.

Izan ere:

"Euskaldunak orain eta len
Mendietan bñi lenen;
Iñak noñbait izan lileñez
Baño menderatuak ez!"

UZTURE.

Geure odolagaz idatziko dogu!

Geure Abefija'ren edestirako egunik gaurantzibuenak igaroten gagoz.

Garantzi andiak dira egunok, eura- tatik, igaroten gagozan egunotatik urte- go dalako Euzkadi'rentzako zorjona edo bere erijotza.

Geure eskubetan dargauz bai bata ta bai bestia; bai zorjona ta bai bere az- kena.

Lenengua loñtuteko egun gaatzak igar- roten dagoz geure gudari bulafitubak. Euzkadi'ren zoruna irabazituen eurañ odola damotse geure Abefi matari. Amañ bixi balukiez, amañafena be Euzkadi- azkatasunafen Jaungoikua'ri emoteko gertu.

Bai-dakije eurañ Abefija'ren zoruna irabazteko alegin gusñiak, zekentatun ba- rik, biñotz zabalagaz, matasunik berocna- gaz geure al-ixate gusñiak batuta bere alde lan egin baiñ dogula.

Bere semiak mañ dauzan gurasuak ez- tañto ezeri begiraten, eztañ ezelako txafik edo gaxik ikusten bere semetxu- bengatik lan egiteko. Neskatila mañi be- re biñotz bafuban matasunez jastanduten dagan gastierentz eztago aldatz gorarik; ezta bere gurasuak mañ dauazan seme zintzuarentzako be eztago ezelako eragoz- penik gurasoen poza loñtuteko.

Geure gudofetan ekañtz ikeragafijak ja- baten dagon gudari matagafijarentzako be, eztago ekañtzik Abefija'ren azkatasu- na loñtu ezker. Berak, Abefija'ren az- katasunafen ikusten dago zorjoneko bere gurasuak; Abefija'ren azkatasunafen ma- ñe-mañe ixango dan bere biñotzeko ume- rik gozoenafen jastanduten dagan neskatil matagafija, eta Abefija'ren azkatasunafen, bata be, ikusten dau geure gudari sen- duak bere semien zorjonearentzako etof- tizunafen edetena.

Geure semiek gurasuak eta amaze-ge- yak benetan mañ bañdogu, Euzkadi'ren azkatasuna mañe izan baiñ dogu, Euzkadi, gusñi ofekiaz osotuten dana da-ta.

Euzkadi'ren alde jokatuten dogunian, geure seme, guraso, aideo, adizidie, odole- ko gusñiengatik jokatuten dogu. Eta gusñi-joen ganetik, geure iñtata ta bixi- tzeagatik jokatuteko Jaungoikua'k biñafu- ten gauzalako, geugatik be jokatuten do- gu.

AROTZ BAT TXARA DA EUZ- KADI'RENTZAKO, BASA AS- KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABETZALIA EZTAN EUZKOTARA.

gu. Euzkadi'gatik jokatuten dogunian, ez uste izan, ba, gix-on batuben onagatik gabilzala, geure matasun gusñiakatik, geure biñotzen zatijakatik eta geugatik bano.

Eta ez uste izan geu aleginduten eza- gara bestek egingo daukunik. Ez orixe! Zeure ixeridijagaz jango doz, esan er- tusan Jauna'k geure lenengo gurasuari.

Ludi onetan gusñiok gabilz geure zo- rjionen atzetik, baña zorjona loñtuteko, sayatu egin baiñ da; sayatu ta nekiañ igaro. Berakotan etakux etofiko zorjoni- nik. Ez aitu burkotatz itxaropen ori be- ragan lo-egiteko, itxarutuko zaranian bu- rukomien aztunagaz jagiko zara ta.

"Eztago, matasunik penarikan gabe, ez- ta lafosarik be arantzarik gabe", diños- kuba abesti zafak. Donokirako bida be, geure gutasnakandik ikasi dogunez, bide zidoñ izan baiñ da.

Gusñioket diñoskuna, ezer loñtuteko alegindue egin baiñ garañ baño ezta. Eñ- goke ondo egon be neke barik irabazita- ko zorunik. Erderazko esakun batak di- ñosku: "Sakristauren txindijaz, dotozan lez doñu."

Loñtu, irabazi egin baiñ da bai ogasuna ta bai zorjona.

Abefija'ren azkatasunak be geure ne- kiak eskatuten daukuz. Aldatz-gorak igar- ro barik egin toñtofera eldu, an, gero, ar- nasea bulaf-betian afoñtuteko.

Euzkadi'ren zorjona, euzko-mendi ga- lufetan dago, ta euretara eldu baiñ gara. Bidañ aitu dogu gorantz. Nekiañ igaro baiñko doguz; afoñt-afue daukagu areyo zifala, bere iñdaz gusñiakaz Bizkaia'ko gusñietara sañtuteko gertu, urñtu mañien euzko-ixate gusñia amofu-bixiz zapaldu- tianef-eta.

Baño eñtatsugu laga baiñ areñerjari bere gurari zifala betetan! Atzera jaurti baiñ dogu! Euzkadi'ren edestija idatzi baiñ dogu! Geure odolagaz idatzi baiñ dogu!

Ez leporik jaso Abefija'ren deñari, olan, geure lengo jardun gusñiei, geure asabaf azafitasunafen aintzaduñ izan ga- ran Oñandiano, Gordexola, Mungia eta Aragoñaga'ko guda-garaipenaf lufa-emotia ixango da-ta.

Jafatu dagigun euren bidian, eurañ ida- tzi eñ edesti aupagafija goraldubaz, eta gaur Euzkadi'ko gudofetan doguzan gas- te zintzoen gomutea bixi-bixirik dogula, zin dagigun itz onelkiaz: Geure odolagaz idatziko dogu Euzkadi'ren edesti batija!

ZETARGI.

Paris.—Iñ onen iñgafeneko "Le Po- pulaire" k lenengo ofi-aldean, Canterbury' ko deñ dalakoaren azalpenak agertu di- tu. Idazlan ofek "Bilbao ofia ornidua izan bear da" dau idazpura.

Eñez-gizon ofek, Espana estadtutik itz- uñi danean, eñarentzat gorabenañ baño ez dituz izan, Euzkadi'n ere izan da, eta Bil- bao kai sañeran miñarik dagona gusñia dabe adirazi dau. Espana'ko ordezkari- tzañ, Paris'en izparkeriekin izketaldia izan dau, ingeles uskurtzateko ordezkari- tzañ batera espanaf erkaldañen aldean eta Euz- kadi'n ibili ondoren.

Hewlett Johnson agufaria, deñ dalako- ko, agure atsegingafia dogu, bere uñe zuri ta guñti. Bare ta nare, baña zintzo ta biñkzi azaldu daukuz gafa-lekuko ger- taerak.

Bilbao'n egon danean, paxistak ilen az- kenen asitako auferakadan iri baketsue- tan egazkiñez egin dituen triskantza ta ondandak, biñtza erdiñtuta ikaraz iku- si izan ditu.

"Euzko eñaldean, esan dau, katoliko us- kurtzak orañarte lez iram diran bizitzañ. Gefa zitala gorabera, angio Gubernuk gi- zañte arauñak egoki eta jasean darabiltz. Politika jokacragatik preso dagozanak ikusi ditugu, eta espetxietan ondo artuak dirana geuk geurez ikusi dogu. Loñ- duna eta eratsu diardue euzkotarak. Ide gusñietan."

Baño biziñta itzala dabe, ordea, orain- goz euzkotafak. Euzkadi, munduko beste eñekin aparte dago, etsai gudasak ingur- tuta dabelako, eta janari edari orni- ketak itxasoñ baño ezin leikeozalako egin.

"Janariñ bear izan goñia dabe euzko- tafak. Iradan iru asteñ, emantze ogirik, ez akelarik, ez gozokirik. Uñtuztako es- nea aurkitutea naiñko lor da."

Orñiteta ori egin ete peike, ordea? Hewlett'ek erantzun zeñta emon dauku.

"Nik nurez dakidanez, blokeo dalako ori ez dagola ofen estu esan nai. Fran- tzetaf agindariki esketaf, gudontzi baten "L'Aisne" n eldu giñan Donbena Loitzañ era, ta iñork ere ez eñan afisku gom- uñarik. Diñozan miña ofek egon baiñ- ragoñ, beste ardurarik izango eñan ontzi- koak.

Ontzi ingeles bat aurkitu gouduan gu- rea baño ere azkafako joñala. Franco'ren ontziak dira angio afisku bakafak, jan- ri loñak galerazi naiñk jendea goseak il dagan.

Donbana Loitzañen bertako kulan ego- zan ontzietaiko gizonekin itzeñ neban. Erasaldirik baiñtz ingeles gudontziel la- guntza eskatuz ots egitea naiñko izango zala azaldu eñsten, ordurarte beñela ez- tariko gorabera ta oker barik osterea egin eñen. Gudontziñ laguntasuna izan ezke- ro gertu eozala urteko. Oñitxe izat- ea opa dauñte."

Baldwin'ek blokeo dalakoaz esandako- nek oñafi bako izpafak dirala azalduten dau, iñfengo, Bilbao'ra ontziok joan ez daitzeñ esanak dirala ta.

Inglaterra'n euzkotaf eñziale eta espa- ñaf erkaldañen alde egundoko zabalkun- de lanetan asteko asmo sendoa dauñta esan dau, janari paltarik izan ez dagien.

"Eñ sendo, zintzo, adoretseñ eta siñis- menduna ikusi dot. Ofez xanera, zor be rezia dauñtugu."

Gefate andian, eundak euzkotaf itxas- gizon galdu ziran Frantze ta Inglatzefari janariak erotafen."

Onen urfengo, anglikano eñleigizon ofek, Espana adean Madrid'erañ ikusi zituen

lufaldeak aipatu daukuz, eta urñ askotan izan dala eta erabiltako autuak agertu daukuz. Ezer bereñirik ez dalañ alde areñtan ikusi, diño, bizikerañ beti lez da- beñela, eta ibileko eragoñenik ez eñala iññan aurkitu.

Gudea asi zanean, eñtza batzuk eñe eta ostu zituztan, Gubernu erkaldañak ertzeñ

gitxi zituztanean, eta zertegin bakaria guda- lera eñanean. Alabañ, Espana'ko ede- galu eta erti-gauñarik geyenak zainkurik dagoz orain.

Jaupari eñzialeak ikusi izan dituz eñtza batzuk idegitoko lanetan.

Uri eta eñi gusñietan itxaropen osoz, garañtz itxaropenez ikusi dituz erkaldañ-

ak, eta ofek zaukada andia egin ei-dau- tsa.

Inglatzef'ko sinisimen-arazuetan ofen goj dagoanaren azalpen biñtik, eñi artian jasoko dituela uste dau, batez ere, Com- munes legetxean egindako etabaida on- doren.

Gure adizkideak

"Bilbao janariz bete bear da"

Euzkadi'n eñi baketsu, adoretse, sinisimentsu eta zindo bat ikusi dot.-Kantauri itxasoan ez dago blokeo dalakorik.

Idaz-sariketa

Gudaz gero idazten asitako idazle berentzat.

Idazle bafioñ talde bitan bereñitko hira. ERI IDAZLEAK GUDARI IDAZ- LEAK.

Lenengo taldekoentzat sari abek ipintzen ditugu:

Lenengo saria, 200 laurleko.
Bigafen saria, 100.
Irugafen saria, 50.
Bigafen taldekoentzat sari onexek jartzen doguz:

Lenengo saria, 250 laurleko.
Bigafen saria, 200.
Irugafen saria, 150.
Laugafen saria, 100.
Boskafen saria, 50.

Gudea baño lenago idazten izan da- beñ. IDAZLE ZAARENTZAT.

Idazle zaarifik talde bitan bereñitko hira: ERI IDAZLE ZAARAK GUDA- RI IDAZLE ZAARAK.

Lenengo taldekoentzat sari abek ipintzen ditugu:

Lenengo saria, 200 laurleko.
Bigafen saria, 100.
Irugafen saria, 50.
Bigafen taldekoentzat sari onexek jartzen doguz:

Lenengo saria, 250 laurleko.
Bigafen saria, 200.
Irugafen saria, 150.
Laugafen saria, 100.
Boskafen saria, 50.

BALDINTZAK

Jartzen dan Idaz Sariketa au gudea amaitu daitenean eñtaziko da. Eraba- giza emoteko Euzkeldun Irakurle Bat- zari Epale Batzorde bat izentauko dau.

Idazleak edozeñ gai erabiltzeko az- katasuna izango dabe, naiz elertit utsezkoak, naiz eñi izpafak. Gudariak, baña, egokiaz izango da gudeatzaz- ko (guda ofetakoak eta abar) gayak erabiltza.

Erabagia emoteko, idazle bakotza- ren lanari buruz, xeetasun onek go- goan eukiko dira.

Zenbat idatzi dauz: asko ala gitxi. Bakotzak idatzi dauñ gusñia gogoan eukiko da, osan eukuteko zelakoa izan dan bere lana.

Sariketari buruz gañantzirik geyen emengo yakona auxe da:

a) Laburki idaztea.
g) Yo-kera garbia erabiltzea. La- burki idazleak etan esan nai, oso la- bur idatzi beñ izango danik, erabiliko dan gava on'o borobilduta erabiltze- rik. Eztañtela izan, adibidez, amañ leñotan, ondo birbilduta, argi ta egoki esan leikena, ogetamaf lefo erabi- teta, esan nai dan berbera, puztuta ba- teta ta bestera, idazkia lutzatuñ esa- teta. Beraz, ba, laburtasunak etan

esan nai, nai ta nai-iz, idazkiak la- burak izan beñ gabela, gayak laburki erabiltza baño. Izan liteke gaya gañ- antzi undikoa eta luze azaldu beñaf izatea. Alzan izan ezker, luze izatea egoki izango da baña al dala luzeñgi ez egin, luzeñgiak irakurlea bilduñtu egiten du-ta.

esan nai itzetan euzkera garbi-garbia, kutsu gabea, erabili izan bearko danik. Yoskera garbia erabiltzeaz, eñtzoñ Eñan nai doguna da euzkera bere arauz idatz beñ dala ez erderaren arauz.

Yo-kerañ (itzak lotukeran eta esa- kunak lotukeran) garbitasuna zeatz erabili beñ da. Ono yosi euzkerañ naiz ta erderazko itzen batzuk erabi- li beñ. Ez uste izan erderazko itzik ez erabiltze garbitasunik asko dala. Ez bañteke erderazko itzik ez erabi- litze ta erderazko yoskeraz yosita egotea.

Idazleak, naiz bizkaieraz naiz gipuz- keraz gozokoñ idazkera erabili al izango dabe, naiz izpafakeraña (fo- netika'duna) naiz izpafakera bakoa.

Idazleak euren lenengo lana baidalu daveñan (diztanean) EGUNA'ren Artekariari edo Euzkeldun Irakurle Batzari yakin eñeziko dautse Sarike- ta'i buruz (con relación al concurso) zeñ taldetan sartzea yagoken.

BATZORDE EPAIKARIAK

Erabagia emoteko (gudea amaitu emongo da) talde bakotzarako Batzorde Epaiari bat izentauko da. Batzorde ba- kotza euzkeltzale bikain bik ostuko da- be. Bata Bizkaia'ko euzkercarentzat eta bestea Gipuzkoa'rentzat.

Talde bakotzean, Bizkaia'ko Epaiariak Bizkaieraz argitaldutako idazlanen ardu- rea izango dau ta Gipuzkoa'koak gipuz- keraz argitaldutako. Epaiari bakot- tzak berak aztertutako idazlanaren eñ- ya beñgoan emongo dau, azkenekora da- nak epaitzeko uñzi barik. Astertutako idazlana 'dazkazañ edo sobre baten (hu- man epaya dala) sartuko dau ta Euz- keldun Irakurle Batzari baidaldu daut- so.

Epaya puntotz emango da. onetaxez: Puntotik geyen ogei izango dira ta idaz- ki bakotzari epaiariak deritxon beste punto edo ogaien emongo dautso. Sa- riketara amaitu daitenean idazkabal edo sobriak idegitko dira ta ikusiko da batz- beste zenbat ogaien edo punto izan dan- zan bakotzak. Eta ogieñez ogieñen edo puntotz punto, (gogoan arturik bakotzak egin dauñ lana, ba puntuetan baidifan egomaf eñin bairduñ izango dira bost idazlan egin dituna ta befogetamaf egin dituna) geyen dagozanari emongo yakez sariak.

Sari banaketea egiteko Euzkeldun Irakurle Batzari yak aundi ta edef bat anto- latuko du.

EUZKELDUN IRAKURLE BATZA.

TARTAKA-MARTEKA

Ingeles aldunen irabazi gizenak. Alemania'ren asmoak jakin nai. Alemania'n lana ufi ta gosea.

LANA URI ALEMANIA'N

Dusseldorf.—Lantag'eko ola audientan aginduak emon ditue langile batzuk Ka- lera botateko eta enparaeñ lan-orduk gi- xituteko, jarduteko biderik ezin dala iri- txi-ta.

Burdin-ola gusñietan len-gai edo "ma- terias primas" diralakoak palta ditue, eta len zituenak noiz bukatuko. Une jafi ori Alemanian al dauan eraz igaro bearko dau.

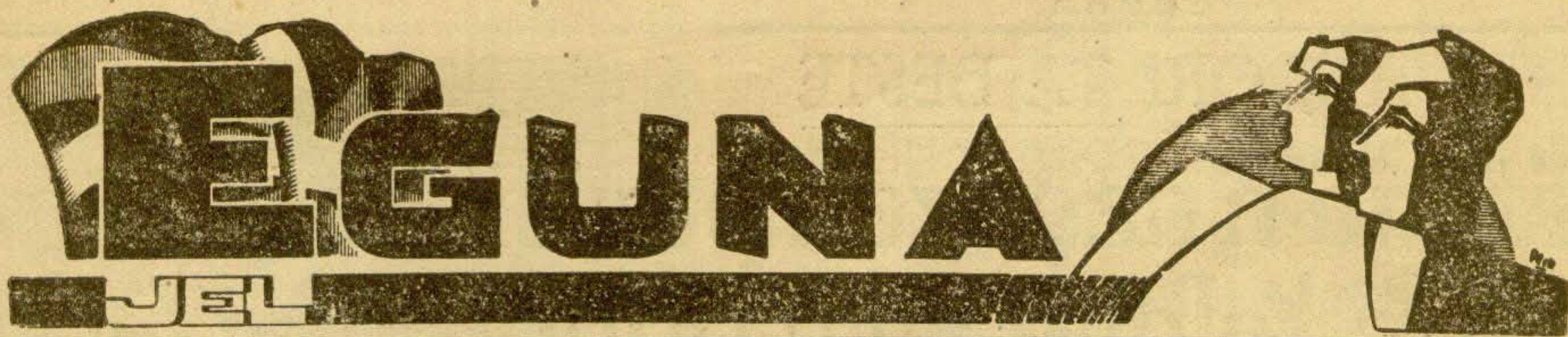
Egunak lan barik emon ditue egazkin -olatan Leipzig'en gairik ez dabela-ta. Gaiak izan bañditue batzuk, baña gauzak amaituteko beñefeko diranak iññun ere ezin aurkitu dituelako asi baña buka eñitrik jarduten dabe. Ofegaitik lan-aldia laburtu eta alogerak urñtu egin ditue. Langileak asfe dabilta.

Bulzkin-trifingutsak ugarien egin izan dituan D. K. V. lantegia ere, gai urñz

lont darta, lan-orduk gitxitu beñaf izan dau. Ola ofetan 4.000 langilek jarduten izan dabe, eta orain astero, astelenetik ba- rikurarte baño ez dabe lanik.

Galtzerna, kobre, goma ta oñolotea dira palta diranak, geñenbat.

Sajonia'n ola asko dituan Auto-Union baltzuek belbelak amaitu eñitrik naiñko izan dau, gairik ez dantalako. Guda-belbelak bakarik egin ditue, eta euek abinduta- ko epea baño berandugo emoten ditue.

Fuzkadi'ren seme ona
ixateko, beraren alde
bixitza emoteko gerturik
egon bial da.

(ARAN -GOIRI)

Lgo. urtia

95'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 937'gn. jorralla 22'gna. eguna

15 eunen

Espanar gudako izparak-eta

Erepublica'ak Fuenteovejuna'tik kilo- metro batera, Santa Barbara mendian

Celadas artu ondoren, Teruel, Zaragoza eta Calatayud artean bideak erepu-
blikaren suaren mende geratzen dira. - Jarama ingurutan izan dira burukaldi
batzuk, baña ondoren barik. - Paxistak atzeraka leku guztietan. - Beste izparak.

Guda oñetako agairik

GABEKO IZPARRAK

EUZKADI

Gipuzkoa'ko guda-oinen

Lekeitio'ko guda-oinen gure artilleriak arerioen bat bilatu eta jo eban.

Itasertzean gure kanoiak ots egin eben eta atean biri iges eragin zuten.

Elbar'ko guda-oinen arerioak gure gain jarkitea ames egin eban, ba-
ña mortero eta minakaz, bere gogoa gogorik ebaki ondoren, atzera egitera
biartu zan, baina ugari eraginaz.

Eloio'n. Joaldi bizi baten ondoren arerioak guda-esi bari bitan sa-
rtzea lortu eban, baña gureak su gartsuz inguratu eta baxa ugari leporatu
zuten.

Markina eta Elgeta'n goraberrak ez.
Alzo Elgeta'n egin ziren joaldiak buruz, arerioak seireun ildako bano
geta goya ebazla zintzuta geratu da. Gure gudarien kemen eta adre-
rea goratu daitegu alde onetan.

Bizkara-Araba'ko guda-oinen

Gora-berarik ez.

MADRID

Guda-Zaingoak gabeko amafetan emondako agirta:

"Erdiko gudartean. Guda oin guztietan pusil eta izkilazkat jardun
aririk izan dira eta morteroak zerbait.

Bein eta bafiro adizagaria da paxisten artilleria jokagere, Madrid ur-
ra bomba jaurtika, kalleak egin eta lagunak galdiaz.

Teruel aldean. Atzoko ekitaldi bikinean artutako lekuak gotortuten
jartu dabe ezizaleak, eta joaldi ta auferakada batzuk bere egin ditue, Ce-
lada'ko sartaldean kilometro bira toki bafiak artuaz.

Elsatzi albot gauza artu yak'ez, euren artean, 15,5 obus bat, 7,50 bes-
te bi, ta 500 mila inguru kartuxo. Eup baño lagun gey'go preso artu zi-
tuen, 12 belbi eta beste zer batzuk.

Ego aldean, ezizaleak euren lekuak obetu zituen ta bafiak artu; ba-
ña mortero Ego'ra bide garbi dago.

Asturias aldean. Elsatzen leku eta talde ugari ezizalien artilleriak jo-
i eta sak'banatu zituen.

Ego-aldeko gudartean. Cordob aldean Hinojosa del Duque bi-
de kurtzetan ezizaleak aldatu eta obatu egin dabez lekuak, eta arerioari
60 lagun preso artu."

CATALUNYA

Generalitat'eko Guda-Zaingoak bari bed'ratzietan emondako agirta.

"Guda-oin guztietan tiroketa orina.

Goleko amakak aldean, gure katra etofen zama-ontzi baten lafay'an
paristen destruy'ar bat etofen, baña Prat egazkin-zelatik ur'ndako egaz-
kin bafiek alde eragin zuten.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

GUDA-OINETARA BEGIRA; ATZO-
KO GORA-BERA BATZUK

Madrid.—Erdialdeko guda-oinik gejen-
tan bakerik ez da ausi. Jarama ingur-
tako sailetan izan dira burukaldi batzuk;
bafika ofeik-bide erkaldafak Tajuna-al-
dean guda-toki bafiak eundon dabez.

Bultzakada ausarditsu ta eraso bizien
bidez erkaldafak zerbait aufera egin da-
be El Escorial eta Las Navas'en.

Beste guda-oin sailetan suagariak eta
mazkintz paxiston atze-aldeko sailak
suagarten jardun eben. Toledo'ko izkilu-
olea ta Siguenza'ko geltokia apurtu-apur-
tu egin ozezan.

Egoaldean paxistok sail dagozanafen
zerbait lortu dabe; eundon dabezan gu-
da-okiok joaldiak asj daitenezako ga-
fantsuak dira.

Burukarik bizienak Teruel aldean izan
dira; Celada erkaldafen mende dago; ga-
fantsu aundiko da uri ori guda-joaldi-
tarako daukazan aberastatunakafen, be.

Celada'k ba'uruntz dagozan meatz-sal-
lak gaitza, ondamenti yakoe paxistoi, of-
ataraten dabezan miñeralekin erbes-ean
guda-gaiak ordaintzen dabezta.

Uri ori eskuratu baño jen, mendi ton-
tor zofoz ta bizka' aundiak eundon
beafa izan dabe erkaldafak. Celada alde-
tik eta Gea de Albarracin inguruetatik
joten diñarduen gudaloro-talde biak Te-
ruel'en Ego-Sarkaldean alkatu daitzen
aufera egiteko beafeko yakoez, mendi
ofeik.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Buruk-bideak eta bitxabalak bat egiten
daben unean beangan batuko dira gu-
daloro talde biok; bide-gurutzi ori erkal-
dafen suagariak eundon tiropean dauke.
Teruel batuan amaika paxista bai izango
dira artzaga.

BULTZAKA-BULTZAKA AURERA
DUAZ ERKALDARAK

Madrid.—Carabanchel'en beste bultza-
kada bultzatu batuen bidez erkaldafak
etxedi batzuk eundon dabez.

Ciudad Universitaria'n esbarututa da-
gozanok azken-aldean geldi dagoz.

Utande iba'ean eta Gagalos'en paxis-
tok gudariak aldatu egin dabez; gudari
aldatze ofetan ebiltzala, erkaldafen su-
agariak zapustu ozezan.

Tajo ingurutan guda-toki bafiak eun-
don dabez erkaldafak.

CELADA ARTU OSTEAN, TERUEL
ESITZEKO ASMOA ERKALDARAK

Valencia.—Teruel aldean Celada artu
ostean asko irabazi dabe erkaldafak. Gu-
da-toki edafak dabez orain.

Teruel urtepidet gabe lagatzeko asmoz
joaldiak sail bitatik asi ozezan gudaloro-
talde bi, alkatu-aginien dagoz.

Zaragoza'tik Teruel'era bitxabala er-
kaldafen kanioen tiro-bafuan dago une
batuetan.

Erkaldafen garzikak ba-darabile lanik.
Paxista gudari-taldeak suagarten eta iz-
kilazkafez astintzen jardun dabe.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Celada eundon daben, erkaldafak
guda-gai ta guda-tresna asko eskuratu
dabez. Guda-gaiok kidet atzeka dagoz
oindio. Kanioak, izkilazkafak eta esku-
suagak edozein bait dira, beintzat.

CELADA ARTU ONDORON

Barcelona.—Celada efi artziak gafa-
ntzi andia dabenik egin daitu. Arerioak
alegiñakalegin egin zitun efi ori ez gal-
tzeke.

Efi ori artuaz gure kanioen mende ge-
ratzen dira Teruel, Zaragoza eta Calata-
yud arteko bideak.

Arerioak izkilu ugari laga eban. Orain
dik egin izan dira zenbait ta batandu.

FUENTEVEJUNA'EN GAIN

Andujar.—Erepublica'ak Santa Barba-
ra mendian dagoz. Mendi onetatik az-
pian artzen da Fuenteovejuna.

Queipo'k atzo, esan eban Santa Barbara
mendi au guzue'kua dala, baña bertara
juan al ba-dau, ikusiko dau erepublica-
fak Fuenteovejuna'tik kilometro batera
dagozala.

Alde onetan inbat gura-saldi batue
ditue paxistak. Ala ta be erepublica'ak
gogot jotzen dabe Ovejo eta Villaharta
runtz.

MINISTRU BARIA BELGIKA'N

Bruselas.—Zuzentza ministroak, Borez
jaunak orain zortzi egun utzi nai izan

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

eban ardura ori, baña atzo arte ez du
laga al izan. Aren orde, Lavernay da
ministru bafia.

Bafiro bere, lau burukide dagoz aldun
ez diranak. Van Zeeland ere jen etzan,
eta iro burukide aldun ez diranak aldi
labur'an izan dira.

ALEMANIA'EN ASMOAK JAKIN
BEARA

Londres.—Europaf estaduekin ekonomi
arazuetan bafien bafi atundu nai dau-
la Alemania'k, diño "The Times"ek.

Baño ezetarik antolapen eta erabaki-
rik artu orduko, eundon estaduekin Ale-
mania'ren asmoak jakitea bear beafeko
dala.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bilbao'ko kai afiskuen eztabaida

Bigarenez jardun eben Londres'ko Legetxean auzi ofetzaz.
Ingeles ontziai bear bezelako laguntzarik ez dautsela
emon gobernuak, iñoen aldunak.

Euzko - Eria Inglate'ra'z asafatu ez dedin zintzo jokafuteko
eskatu eutsen Gobernuari

Londres.—Atzokoan politiko eta iz-
parkariak izan eben esames bakara.
Bilbao kaiaren blokeotzakkoa izan da.

"Seven Seas Spray" ontzi ingelese
ezetarik oker barik eldu zala Bilbao'ra,
esan eben aratsaldean ezizalien
irritiak. Oregaz batean, Euzko-Gober-
nuaren oafa edatu eben, euzko itxas-
-uretan afiskugairik ez erola. eta
itxasketa eragotzenik ere ez.

Ontzi ori goizeko bederatziatarako
eldu zala Bilbao'ra eta "practico" ba-
rik eldu ere, miña ta afiskurik ez
dagona, ofexek adirazit.

Bilbao'ra doiakezan zama-ontzi in-
gelesai Gobernuak laguntasuna emon
ala ez. Comunes legetxean eztabaida
bafia izateko zanez, jendea urdui eta
artzaga eogan. Batzara afastiko irure-
tan asj zan, eta dirutza-arloak aztertu
ondoren, bigarren arazua Gobernu-
aren aurkariak agertutako eztabaida
orixe zan.

Alexander aldun laboristek asj
eban ausi ori. Ingeles zama-ontzidi-
ari Gobernuak laguntasuna ukatu egin
dautsala, esan eban. Ofetara jokatz-
an, ingeles et'aren asmo' kontra
jardun dau Gobernuak, Bizkaya'ko
andre ta umiei janariak erotea in-
gelesak bizio nai dabelako.

Gobernuoak laboristak izan ba'lira,
koldaf eta bi'durtitzalet eta ken-
kuak izango ziran, ziuf asko. Sala-

.....

.....

.....

.....

.....

.....

kuntza ta eskari orixe egiten ditut,
inoan, neure alderdiaren izenez.

Gobernuaren jokera of'az. Bil-
bao'ko ume ta emakumeak gomez
gofututa da. Donibane Loitzun'etik ur-
tendako zama-ontzi bat ezetarik
okar barik e'du dal Bilbao'ra emen
dot urutidazkia.

Kai areatik ateratzean, sematort-
tik zifuka asj ei-yakazan itzuliteko
esanaz, baña ontzi-buruak ezituan
aintzat artu delok, eta Euzkadi'rantz
jartu eban. Itxas andian ingeles
destroyer bat aurkitu eban, eta onek
afiskuko ostera izango ebala adirazi
eutsan "Seven Seas Spray" ontzi-bu-
ruari. Bañan agureak afiskuko ofek be-
re gain artu zituan.

Beste urutidazki bat ere agertu
eban Alexander'ek. Itxasertzetik amar
mila'anoan euzko-kanioen bildurez
Franco'k ezer egiterik ez dabela adir-
tzen dau.

Akland liberal aldunak jardun eban
urungo.

Bilbao kaian esi zeatzik ez dugola,
inoan, eta ontzi merkanteak lagun
egin afen, ez-sartze erabakiak ezizala
zapalduten.

Gobernutaf diputau batek itzegin
eban jafayan.

Gauza bat da ziufa Espana aldean
esan eban, Ando egoera edonoiz al-
datuten da; oingonan ere blokeorik ez
dala diño, bañan ezizaleak izango

.....

.....

.....

.....

dirala deritxat ba-dala ere, esango
dabenak.

Euzko-itxasoran afiskua dala, azal-
du dabe ingeles agindariak, eta une
cnetan "ez-sartze" erabakiak kaltez
ezertxo ere ez egitea egoki dala, lan
gafantzitsu ta gorabera andikoa egiten
diarduelata. Ez-sartze erabakiak
ez asmoz ez jakitez ez begiz inork
beztortu, inoan urungo.

Itxas-Zaingoaren jokera agertuaz,
Zaingo ofen izenez ere itzegin "giala
inoan. Zaingo ofek ez dau bere izitzi-
rik, Gobernuarena baño. Jofala'ren
g'gn. itxas-agindari nagusienak auxe
adizari baizuan: Bilbao'ko kaian mi-
ña afiskua egoala. Of'zker, zama-
ontziei kai artara joateari laguteko
esan yakoen.

Lloyd George'k itzegin eban gero.

Donibane Loitzun'en dagozan ontzi
ingelesek beaf daben laguntasuna
izango dabenentz galdetu eban, eta
laguntza ori "espanaf" uretan ere
izango ete ebenentz.

Beafeko danean, laguntasun ori
izaten dabela, erantzun eutsen. Of
dabil "Hood", alzeritaf ontziak ere,
joan dan astean lagundu eutsen-ta.

Beste aldun baten ekin eutsan aren
ondoren. Itxas prankuaz ingeles on-
tziei lagundu egin beaf yakela. Inge-
les Gobernuak ez egitea ezer egin
Franco'ri lagunduten dauala inork
esateko eran, general ofen amaya gal-

.....

.....

.....

.....

.....

dumendia izango dalako; eta batea
ere, euzkotarik Inglate'ra-zaletasuna
gndu ez dagian.

Gobernu aurkarien argibidea auxe
zan batez ere: Gobernu ingelesek es-
laduko zama-ontzidiari beaf bezalako
laguntzarik ez dautsala-emon itxas
aldunak.

Gobernuaren erantzuna: Bilbao'
rantz ez etezala joan solku-emon ya-
ken ingeles zama-ontziei; baña onu
ori gorabera joan ba'leitez, itxas-an-
dian izango ebela beaf bezelako la-
guntza, ez, ordea, "espanaf" uretan.

Gobernuaren jokera au ez da
Franco'ren bildurezkoa, Bai, ostera,
"Ez-sartze" erabakiak auzi ditnala
inork esan ez dagian ingeles Gober-
nuari.

Egoera unoero aldatzen bal-da, Go-
bernuak une ofexek eskatu bezein
jokatuko dau.

Ora Eden'en asmoa argi. Ofex ga-
rera, auxe esan eban. Almirantaz-
go'k miña-afiskua adirazi ebanean,
Gobernuak onu orixe emon eutsen
ingeles ontziai, Bilbao'ra ez elizala
joan esanaz. Miñak gorabera Bilbao'
ra ezin sartu al izango ziran'k ez
eutsen esan, baña Gobernu'ren esa-
na, egiazkoa zaf, Itxasgo-zaingoaren
agerbideduna.

Eztabaida amafteko eskatu eban,
eta olantxe egin ere, 119 autarki eta
41 kontra zirala.

.....

.....

.....

.....

.....